Ordinul președintelui ANAF nr. 3846/2015, publicat în Monitorul Oficial

Ordinul președintelui ANAF nr. 3846/2015 pentru aprobarea procedurilor de aplicare a prevederilor din Codul de procedură fiscală privind registrul contribuabililor/plătitorilor inactivi/reactivați, precum și pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare

Ordinul președintelui ANAF nr. 3846/2015 pentru aprobarea procedurilor de aplicare a art. 92 din Codul de procedură fiscală, precum și pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare („**Ordinul nr. 3846**”) a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 14, Partea I, în data de 8 ianuarie 2016.

Cuprinsul Ordinului nr. 3846

Ordinul nr. 3846 cuprinde dispoziţii privind regimul fiscal aplicabil contribuabililor/plătitorilor declarați inactivi, consecințele cu privire la înregistrarea în scopuri de TVA, registrul contribuabililor/plătitorilor inactivi/reactivați, competența pentru declararea stării de inactivitate, reactivare sau îndreptare a erorilor materiale, precum și competența pentru aplicarea procedurilor prevăzute în cadrul anexelor, aplicarea în timp și actele abrogate.

Ordinul nr. 3846 conține de asemenea un număr de șapte anexe, considerate ca fiind parte integrantă din acesta, și care reglementează:

- Procedura privind declararea ca inactivi a contribuabililor/plătitorilor;
- Procedura de reactivare a contribuabililor/plătitorilor declarați inactivi;

- Procedura de îndreptare a erorilor materiale;
- Procedura de scoatere din evidența contribuabililor/plătitorilor declarați inactivi a contribuabililor/plătitorilor radiați; Modelul și conținutul unor diverse formulare folosite de organele fiscale în aplicarea Ordinului nr. 3846, precum și caracteristicile de tipărire, modul de difuzare, de utilizare și de păstrare a acestora; Organizarea Registrului contribuabililor/plătitorilor inactivi/reactivați

Prevederi relevante

Consecințele declarării ca inactiv asupra înregistrării în scopuri de TVA

Contribuabililor/plătitorilor declarați inactivi li se anulează din oficiu înregistrarea în scopuri de TVA. Anularea are loc cu data comunicării deciziei de declarare în inactivitate.

La reactivare, persoanele impozabile vor trebui să solicite înregistrarea în scopuri de TVA la organul fiscal competent.

Registrul contribuabililor/plătitorilor inactivi/reactivați

Registrul contribuabililor/plătitorilor inactivi/reactivați se organizează la nivelul ANAF și este public, putând fi consultat pe site-ul NAF www.anaf.ro la secțiunea ”Informații publice”.

Competența

Competența pentru declararea stării de inactivitate fiscală, reactivare și îndreptarea erorilor, revine (i) direcțiilor regionale ale finanțelor publice sau (ii) Direcției generale de administrare a marilor contribuabili, după caz, la propunerea (a) compartimentelor cu atribuții în domeniul gestionarii registrului contribuabililor din cadrul organelor

fiscale centrale în a căror evidență fiscală sunt înregistrați contribuabilii/plătitorii, (b) a organelor de inspecție fiscală sau (c) Direcției generale antifraudă fiscala, după caz, în funcție de procedura aplicată și de cazul de declarare a inactivității incident în cauză.

Procedura privind declararea ca inactivi a contribuabililor/plătitorilor care nu își îndeplinesc, pe parcursul unui semestru calendaristic, nicio obligație declarativă prevăzută de lege.

Verificarea contribuabililor cu privire la îndeplinirea acestei condiții se face semestrial.

Declararea în inactivitate a contribuabililor se poate face doar după trecerea unui termen de 15 zile după ce aceștia au fost înștiințați privind depășirea termenului legal de depunere a declarației de impunere.

Dacă, în urma notificărilor transmise de organul fiscal central, contribuabilii depun declarațiile fiscale aferente perioadei de referință, până la expirarea termenului de 15 zile prevăzut în conținutul notificării, aceștia nu vor mai fi declarați inactivi.

Compartimentul de specialitate întocmește o listă cu contribuabilii ce îndeplinesc condiția pentru a fi declarați inactivi. Contribuabililor din listă li se trimite o notificare prin care sunt înștiințați de situația lor.

Dacă, în termen de 15 zile de la comunicarea notificării, contribuabilii își îndeplinesc obligațiile declarative, aceștia nu vor mai fi declarați inactivi.

Pentru cei care nu-și îndeplinesc obligațiile se întocmește o Decizie de declarare în inactivitate, pentru fiecare, iar în termen de cel mult 5 zile de la comunicarea acesteia sunt înscriși în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați.

Decizia de declarare în inactivitate produce efecte fata de terti din ziua urmatoare datei înscrierii în Registrul contribuabililor inactivi/reactivati.

Procedura privind declararea ca inactivi a contribuabililor/plătitorilor aflați într-una din următoarele situații:

- **inactivitatea temporara înscrisă la registrul comerțului;**
- **durata de funcționare a societății este expirată;**

Verificarea contribuabililor cu privire la îndeplinirea acestor condiții se face lunar, după primirea informațiilor de la Oficiul Național al Registrului Comerțului. În termen de 5 zile, compartimentul de specialitate întocmește o listă cu contribuabilii care se află într-una din situațiile de a fi declarați în inactivitate.

În termen de cel mult 5 zile de la întocmirea listei se întocmește câte o Decizie de declarare în inactivitate pentru fiecare, iar în termen de cel mult 5 zile de la comunicarea acesteia sunt înscriși în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați.

Procedura privind declararea ca inactivi a contribuabililor/plătitorilor aflați într-una din următoarele situații:

- **societatea nu mai are organe statutare;**
- **durata deținerii spațiului cu destinația de sediu social este expirată.**

Verificarea contribuabililor cu privire la îndeplinirea acestor condiții se face lunar, după primirea informațiilor de la Oficiul Național al Registrului Comerțului. În termen de 5 zile, compartimentul de specialitate întocmește o listă cu contribuabilii care se află într-una din situațiile de a fi

declarați în inactivitate.

Contribuabililor din listă li se trimite o notificare prin care sunt înștiințați de situația lor.

Dacă, în termen de 30 zile de la comunicarea notificării, contribuabilii fac dovada că nu se mai află în situația respectivă, aceștia nu vor mai fi declarați inactivi.

Pentru cei care nu fac dovada acestui fapt se întocmește o Decizie de declarare în inactivitate, pentru fiecare, iar în termen de cel mult 5 zile de la comunicarea acesteia sunt înscriși în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați.

Procedura de reactivare a contribuabililor/plătitorilor declaraţi inactivi

Pentru a fi reactivaţi, contribuabilii declaraţi inactivi trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiţii:

1. să îşi îndeplinească toate obligaţiile declarative prevăzute de lege;
2. să nu înregistreze obligaţii fiscale restante;
3. organul fiscal central să constate că aceştia funcţionează la domiciliul fiscal declarat;
4. să nu se afle în situaţia pentru care a fost declarat inactiv, în cazul contribuabililor declaraţi inactivi potrivit art. 92 alin. (1) lit. d)-g) din Codul de procedură fiscală.

Reactivarea contribuabililor se face cu data comunicării deciziei de reactivare. Decizia de reactivare produce efecte faţă de terţi din ziua următoare datei înscrierii în Registrul contribuabililor inactivi/reactivaţi.

Decizia de reactivare se emite ca urmare a unei cereri scrise a contribuabilului și în urma verificărilor interne efectuate de organul fiscal.

Procedura de îndreptare a erorilor materiale

Îndreptarea erorilor materiale în cazul contribuabililor declarați inactivi se face din oficiu sau la cererea scrisă a contribuabilului.

În urma verificărilor interne efectuate de organul fiscal, acesta emite o Decizie de admitere (sau de respingere, după caz) a cererii de îndreptare a erorii. În baza deciziei de admitere se întocmește Decizia de îndreptare a erorii materiale.

Decizia de îndreptare a erorii materiale produce efecte atât pentru viitor cât și pentru trecut.

Contribuabilii pentru care s-a îndreptat eroarea materială privind declararea inactivităţii fiscale se elimină din Registrul contribuabililor inactivi/reactivaţi şi îşi păstrează calitatea de contribuabili activi pe toată perioada cuprinsă între data comunicării deciziei de declarare în inactivitate şi data comunicării deciziei de îndreptare a erorii materiale.

De asemenea, se anulează şi scoaterea din evidenţa persoanelor impozabile înregistrate în scopuri de TVA. În acest caz, se menţine data înregistrării în scopuri de TVA iniţială, contribuabilul păstrându-şi această calitate inclusiv pe perioada cuprinsă între data comunicării deciziei de declarare în inactivitate şi data comunicării deciziei de anulare a acesteia.

În cazul erorii materiale privind reactivarea, procedura de îndreptare a erorii materiale se aplică corespunzător.

Aplicarea în timp a Ordinului nr. 3846 și abrogarea altor reglementări

Ordinul nr. 3846 a intrat în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial (i.e. 08.01.2016).

Contribuabilii declarați inactivi potrivit procedurii

aplicabile înainte de intrarea în vigoare a Ordinului nr. 3846 rămân declarați inactivi până la îndeplinirea condițiilor de reactivare prevăzute de lege.

Prin Ordinul nr. 3846 a fost abrogat Ordinul ANAF nr. 1.847/2014 pentru aprobarea procedurilor de aplicare a art. 78^1 din (vechiul) Cod de procedură fiscală.

Piaţa de fuziuni şi achiziţii din România a fost de peste 3 miliarde de euro anul trecut, arată o analiză a PwC România

Creşterea puternică a pieţei locale a reflectat şi evoluţia la nivel internaţional, activitatea globală de fuziuni şi achiziţii depăşind în 2015 recordul istoric anterior, stabilit în 2007. La nivel internaţional, în topul celor mai dinamice sectoare s-au aflat energia, sectorul medical și farmaceutic şi sectorul bunurilor de larg consum.

„Ultimii doi ani au fost foarte buni pentru activitatea de fuziuni şi achiziţii la nivel global, pe fondul menţinerii ratelor dobânzilor la niveluri extrem de scăzute. Se estimează că anul acesta economiile dezvoltate din grupul G7 vor înregistra cea mai ridicată rată de creştere a PIB de după 2010, iar acest lucru se va traduce fără îndoială şi la nivelul pieţei de fuziuni şi achiziţii. Și pentru că perioada „banilor ieftini”, dacă îi putem spune aşa, pare a se apropia de sfârşit, ne

așteptăm ca investitorii să căute randamente tot mai ridicate, uitându-se din ce în ce mai mult către oportunităţile din pieţele emergente stabile – cum sunt economiile est-europene”, a declarat Radu Stoicoviciu, Liderul Departamentului de Tranzacţii și Consultanţă pentru Management, PwC România.

În România, în 2015, cele mai multe tranzacţii s-au realizat în sectorul producţiei industriale şi în cel imobiliar, iar valoarea medie a unei tranzacţii a fost de 26 de milioane de euro, activitatea de fuziuni şi achiziţii continuând să fie dominată de tranzacţii mici şi medii.

„Optimismul pieței este în creștere, într-un context economic favorabil. Mă gândesc în special la prognozele de creştere ale PIB-ului României în 2016. De asemenea, anul 2016 a început promiţător, după ce au fost anunţate mai multe tranzacţii mari precum vânzarea Albalact, a Băncii Carpatica sau a McDonald’s România, astfel încât ne așteptăm ca tendința de creștere a pieței de fuziuni și achiziții să continue în 2016, cu tranzacții atât în sectoare care au fost active și în 2015, cum sunt sectorul bancar sau cel imobiliar, cât și în alte sectoare; ne așteptăm, de exemplu, la continuarea tendinței de consolidare a pieței serviciilor medicale, precum și la o creștere a numărului de tranzacții în domeniul agricol” a precizat Anda Rojanschi, Partener D&B David și Baias, coordonator al echipei de consultanță fiscală și juridică în tranzacții.

EY a deschis înscrierile în programul Accelerating Entrepreneurs 2016

EY a lansat o nouă ediție a programului Accelerating Entrepreneurs, prin care oferă sprijin pentru dezvoltarea startup-urilor cu potenţial semnificativ şi ritm rapid de creştere. Programul se adresează startup-urilor centrate pe tehnologie din Europa.

Compania trebuie să înregistreze ritm ridicat de creştere, să facă dovada unei/unor runde de finanțare, unor canale de distribuţie sau a unei baze largi de clienţi, şi trebuie să fie interesată de extinderea internaţională.

Antreprenorii ce urmează a fi selectați vor beneficia de un program cuprinzător de îndrumări personalizate și oportunități de networking, incluzând:

- Participarea la evenimentul EY World Entrepreneur Of The Year, ce va avea loc la Monaco, între 7 şi 12 iunie 2016, toate cheltuielile fiind suportate de EY;
- O sesiune de 90 de minute în cadrul EY World Entrepreneur Of The Year, în care participanții îşi vor prezenta planul de afaceri unui panel de "Antrenori pentru creştere" (Growth Coaches), care le vor oferi îndrumări și consiliere de specialitate;
- Oportunitatea de a stabili relaţii de mentorat cu "Antrenorii pentru creștere" și antreprenorii prezenți la Monte Carlo, câştigători la nivel naţional ai concursului EY Entrepreneur Of The Year;
- Oportunitatea de a se întâlni şi a stabili relații de business cu antreprenori din peste 60 de ţări, care se vor reuni la Monte Carlo;
- Oportunitatea de înscriere în programul EY Vantage

Program.

Câștigătorii programului vor fi selectați pe baza următoarelor criterii: potențialul de creştere al companiei; spirit antreprenorial şi leadership; viziune strategică; gândire inovatoare şi originalitate; performanţe financiare; cultura de HR.

Alexandru Lupea, Strategic Growth Markets Leader și Audit Partner, EY România declară:

„Programul EY Accelerating Entrepreneurs se axează pe identificarea liderilor de piaţă de mâine şi susținea ambiţiilor de creştere prin facilitarea accesului acestora la întâlniri cu antreprenori de top în cadrul forumului EY World Entrepreneur Of The Year ce va avea loc la Monaco în luna iunie.

Ne dorim să atragem cât mai multe startup-uri relevante românești pentru a se înscrie în program, crescând astfel șansele firmelor locale de tehnologie de a fi reprezentate la Monaco. Oportunitățile de networking și mentorat oferite de evenimentul ce se va desfășura pe parcursul a cinci zile sunt excepționale. Vor fi prezenți peste 1.200 de participanți, printre care venture capitalists, reprezentanții unora dintre cele mai importante companii din Fortune 500 și unii dintre cei mai inovatori și dinamici antreprenori din lume.

Îi așteptăm alături de noi, în delegația românească de la Monte Carlo din acest an, pe antreprenorii români cu startup-uri în tehnologie!”.

Sesiunea de înscrieri este deschisă până pe 11 martie 2016, iar aplicațiile se pot depune online la www.ey.com/aep. Pentru a se înscrie în program, candidații trebuie să fie fondatori sau CEOs ai unei companii, care oferă produse sau servicii inovatoare din domeniul tehnologiei.

Programele *EY Accelerating Entrepreneurs* sunt derulate şi în Asia-Pacific şi America de Nord, oferind antreprenorilor din aceste regiuni şansa de a primi pachete similare de sprijin în cadrul EY Strategic Growth Forum din Shanghai, China (11-12 mai 2016) şi al EY Strategic Growth Forum din Palm Springs, California (16-20 noiembrie 2016). Mai multe informaţii puteți găsi aici www.ey.com/aep.

Transparență în proiectele de investiții publice

Pentru o mai mare transparență a datelor referitoare la proiectele de investiții publice prioritizate, Ministerul Finanțelor Publice a actualizat lista celor 120 de proiecte în valoare de peste 100 de milioane de lei. Aceasta cuprinde informații legate de valoarea actualizată, stadiul fizic, stadiul valoric, data de finalizare și alocările bugetare pe anul 2016, conform legii bugetului de stat.

Datele arată că cele mai multe proiecte sunt într-o fază avansată, având un grad de realizare de peste 75%. Majoritatea acestora sunt în sectorul transporturilor. Cele mai puține proiecte, sub 10%, au un stadiu fizic cuprins 50 și 75%.

În topul investițiilor publice, din punct de vedere al bugetului alocat în anul 2016, se află autostrada Brașov-Cluj –Borș, cu un buget alocat de 574,9 milioane de lei, Magistrala 5 Drumul Taberei – Pantelimon, Tronson Drumul Taberei – Universitate (finanțat prin: împrumut BEI, programul sectorial Transporturi 2007-2013, propus la finanțare prin programul de finanțare nerambursabilă al Uniunii Europene 2014-2020), cu un buget alocat de 486,7 milioane de lei și Extreme Light

Infrastructure – Nuclear Physics (ELI-NP), cu un buget alocat de 396,2 milioane de lei.

Primele două proiecte de investiții au ca beneficiar Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, iar al treilea se află în portofoliul Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

Alte proiecte de investiții publice care beneficiază de bugete semnificative în anul 2016 sunt cel de Construcție a Autostrăzii Lugoj – Deva și cel de Reabilitare a liniei de căi ferate Brașov- Simeria, componentă a Coridorului IV Pan – European pentru circulația trenurilor cu viteza maximă de 160 km/h, secțiunea Coslariu – Simeria. Ambele se află în portofoliul Ministerului Transporturilor, cu bugete de peste 347 milioane de lei, respectiv peste 291 milioane de lei.

Lista proiectelor de investiţii publice semnificative prioritizate

---

ICCJ – Includerea unui bun în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului. Excepţie de nelegalitate invocată împotriva unui punct din

cuprinsul Anexei 3 la H.G. nr. 1705/2006

Legislaţie relevantă:

Legea nr. 213/1998

Legea nr. 554/2004, art. 4

Includerea unui imobil în inventarul centralizat al bunurilor aparţinând domeniului public al statului nu constituie, în sine, un titlu de proprietate în favoarea statului, valabilitatea atestării domeniului public al statului fiind condiţionată de existenţa, ca premisă, a unui mod legal de dobândire a proprietăţii publice.

Decizia nr. 561 din 7 februarie 2014

Prin încheierea pronunţată de Tribunalul Bucureşti, Secţia a III-a civilă în dosarul nr. xx93/299/2009, Curtea de Apel Bucureşti, Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a fost învestită, în temeiul art.4 din Legea nr.554/2004, cu soluţionarea *excepţiei de nelegalitate a pct. MF nr.108348 din Anexa 3 la H.G.nr.1705/2006,*invocată de reclamanta R.R.V. (recurentă-pârâtă în dosarul în care s-a invocat excepţia).

În motivarea excepţiei, reclamanta a invocat următoarele motive de nelegalitate:

1.1. Prin H.G. nr.1705/2006 s-a aprobat, în temeiul art.20 alin.(2) din Legea nr.213/1998, inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cuprinse în anexele nr.1-46.

În anexa nr.3, cuprinzând "*Lista bunurilor concesionate, închiriate/date cu titlu gratuit (Ministerul Agriculturii, Pădurilor şi Dezvoltării Rurale)*", cu drept de administrare aparţinând Agenţiei Domeniilor Statului, la poziţia MF

nr.108348 este înscris terenul în suprafaţa de 430 ha situat în Bucureşti.

În opinia reclamantei, H.G. nr.1705/2006 reprezintă primul act administrativ care ar atesta, conform Legii nr.213/1998, faptul că terenul în litigiu s-ar afla în domeniul public.

Reclamanta a opinat că, într-o atare situaţie, ar trebui să fie pe deplin aplicabile toate prevederile Legii nr.213/1998, atât în ceea ce priveşte bunurile care fac parte din domeniul public al statului, cât şi în ceea ce priveşte obligativitatea întocmirii inventarului bunurilor aflate în domeniul public al statului, condiţia *sine qua non* pentru ca un bun să aparţină domeniului public sau privat fiind înscrisă în art.6 alin.(l) din Legea nr.213/1998.

Per a contrario, nu poate face parte din domeniul public al statului un bun care a fost dobândit de stat în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, dar fără un titlu valabil şi fără respectarea Constituţiei, a tratatelor internaţionale şi a legilor în vigoare, cum este cazul în speţă.

În acest sens, reclamanta a arătat că intimata Staţiunea de Cercetare şi Dezvoltare pentru Pomicultură B. nu a făcut dovada faptului că statul a dobândit cu titlu valabil terenul în suprafaţă de 22.293.9 mp înscris în titlul de proprietate nr. xxx443/2008, în condiţiile în care în baza Decretului nr. 115 din 28.03.1959, publicat în Buletinul Oficial al R.S.R. nr. 10 din 30.03.1959, Statul Român nu a preluat dreptul de proprietate asupra terenurilor, ci numai dreptul de folosinţă, astfel că niciunul dintre terenurile preluate în baza Decretului nr.115/1959 nu a intrat în proprietatea statului, în sensul art.6 alin.(l) din Legea nr.213/1998.

Or, în speţă, terenul menţionat în Titlul de proprietate nr. xxx443/2008, deşi nu a intrat în proprietatea statului printr-un titlu valabil, făcând parte din suprafaţa de 430 ha situată în Bucureşti, a fost inclus în mod nelegal în domeniul public

al statului.

În concluzie, pct. MF 108348 din Anexa 3 la H.G. nr.1705/2006 încalcă prevederile art.6 alin.(l) şi art.20 alin. (2) din Legea nr.213/1998, în ceea ce priveşte suprafaţa de 22.239 mp menţionată în Titlul de proprietate nr. xxx443/18.04.2008 emis de Comisia pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Bucureşti.

1.2. Potrivit art.35 alin.(1) din Legea nr.18/1991 a fondului funciar, în forma în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat, "*terenurile proprietatea statului sunt acele suprafeţe intrate în patrimoniul său în conformitate cu prevederile legale existente până la data de 1 ianuarie 1990 şi înregistrate ca atare în sistemul de evidenţă al cadastrului funciar general şi în amenajamentele silvice.*"

Acest text de lege prefigura, în anul 1991, concepţia despre domeniul public al statului edictată ulterior prin art.6 alin.(1) din Legea nr.213/1998, în sensul ca aparţin statului numai acele terenuri care au intrat în mod legal în proprietatea statului până la data de 1 ianuarie 1990.

În speţă, intimata S.C.D.P B. nu a produs vreun titlu care să ateste intrarea dreptului de proprietate asupra terenului în litigiu în patrimoniul statului, cu respectarea legilor şi Constituţiei în vigoare la acea vreme.

În consecinţa, pct. MF 108348 din Anexa 3 la H.G. nr.1705/2006, încalcă şi prevederile art.35 alin.(1) din Legea nr.18/1991.

1.3. Conform art.223 teza I din Legea nr.290/2002, în forma în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat, "*suprafeţele de teren trecute, potrivit Legii nr. 147/2004, în administrarea institutelor, unităţilor, centrelor, staţiunilor de cercetare-dezvoltare din domeniul agricol, precum si a instituţiilor de învăţământ superior agricol şi silvic rămân în administrarea acestora, cu excepţia terenurilor agricole*

preluate de la foştii proprietari şi solicitate de persoanele îndreptăţite la reconstituire, precum şi a celor prevăzute în anexa nr. 61″

Reclamanta a afirmat că intimata a indus în eroare instanţa de fond cu privire la modalitatea de restituire a terenului în litigiu, prin cererea de chemare în judecată, S.C.D.P. B. arătând că terenul menţionat în titlul de proprietate nr. xxx443/2008 a fost restituit prin compensare pe alt amplasament. Însă, această susţinere s-a dovedit a fi falsă, raportat la actele de proprietate prezentate şi la concluziile raportului de expertiză judiciară efectuat în cauză.

În realitate, terenul ce formează obiectul titlului de proprietate nr. xxx443/2008 a fost restituit prin reconstituirea dreptului de proprietate pe vechiul amplasament.

Distincţia între reconstituirea şi constituirea dreptului de proprietate nu este una lipsită de esenţă, întrucât Legea nr.18/1991 conţine prevederi favorabile reconstituirii dreptului de proprietate asupra unor terenuri aflate într-o situaţie speciala, fără a permite şi constituirea dreptului de proprietate în asemenea situaţii.

O astfel de situaţie specială este reglementată în art.223 teza I din Legea nr.290/2002, în care legiuitorul a menţionat în mod expres faptul că nu pot rămâne în administrarea institutelor, unităţilor, centrelor, staţiunilor de cercetare-dezvoltare din domeniul agricol, precum şi a instituţiilor de învăţământ superior agricol şi silvic terenurile agricole preluate de la foştii proprietari şi solicitate de persoanele îndreptăţite la reconstituire.

Or, în prezenta cauză, reclamanta a solicitat şi a obţinut reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenului menţionat în Titlul de proprietate nr. xxx443/2008 cu mult timp înainte de publicarea H.G. nr.1705/2006, art.223 teza I

din Legea nr.290/2002 fiind pe deplin aplicabil.

Prin urmare, terenul în suprafaţă de 22.239 mp nu a rămas în administrarea vreunui instituţii de stat, iar pe cale de consecinţă nu putea fi inclus în suprafaţa de 430 ha menţionată în punctul MF 108348 din Anexa 3 la H.G. nr.1705/2006.

Pentru aceste motive, punctul MF 108348 din Anexa 3 la H.G. nr.1705/2006 încalcă şi prevederile art.223 teza I din Legea nr.290/2002.

Prin întâmpinările depuse la dosar, pârâtul Guvernul României a solicitat respingerea excepţiei de nelegalitate ca neîntemeiată, în timp ce M.F.P. a invocat pe cale de excepţie inadmisibilitatea excepţiei de nelegalitate şi pe fond a solicitat respingerea excepţiei ca neîntemeiată.

Pârâtele Staţiunea de Cercetare şi Dezvoltare pentru Pomicultură B. şi Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice G.I.S. au depus note de scrise, solicitând respingerea excepţiei de nelegalitate, ca neîntemeiată.

2.*Hotărârea Curţii de Apel*

Prin sentinţa nr.971 din 12 martie 2013, Curtea de Apel Bucureşti, Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a respins excepţia inadmisibilităţii excepţiei de nelegalitate, a admis excepţia de nelegalitate formulată de reclamantă, a constatat nelegalitatea H.G. nr. 1705/2006 în ceea ce priveşte includerea în domeniul public a suprafeţei de 22.239 m.p., ce face obiectul titlului de proprietate nr. xxx443 din 18.04.2008.

Cu privire la admisibilitatea excepţiei de nelegalitate, prima instanţă a reţinut că interpretarea constantă a instanţelor de judecată este în sensul că art. 4 din Legea nr.554/2004 permite contestarea cu excepţie de nelegalitate atât a actelor administrative cu caracter individual cât şi a celor cu

caracter normativ. În speţă este vorba de un act de aprobare a unui inventar cu bunurile proprietate publică, atât persoanele destinatare cât şi drepturile fiind precis determinate, fapt care conferă actului caracteristicile unui act administrativ individual.

În ceea ce priveşte *fondul excepţiei de nelegalitate*, prima instanţă a reţinut următoarele:

Raportat la art. 6 din Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, intimatele nu au prezentat nici un titlu care să confirme dreptul statului asupra terenului în litigiu.

Legile adoptate după anul 1989 şi hotărârile de guvern invocate de acestea nu pot constitui titlu de proprietate, întrucât ar însemna că bunul a fost expropriat după anul 1989, fapt care nu ar fi fost posibil decât în condiţiile în care s-ar fi respectat exigenţele impuse de Constituţia României pentru exproprierea unui bun pentru cauză de utilitate publică.

Aşadar, Statul Român ar fi trebuit să prezinte un titlu valabil prin care proprietatea bunului ar fi intrat în patrimoniul său înainte de anul 1990.

Alineatul (3) din articolul precitat prevede competenţa instanţelor de a verifica valabilitatea titlului, statului dar nu impune o anumită procedură şi nici nu se deduce că instanţele pot verifica valabilitatea titlului doar în cadrul unei acţiuni având acest obiect.

La aceeaşi concluzie se ajunge şi din analiza art. 35 alin. (1) şi (2) din Legea nr.18/1991, în sensul că şi acest articol condiţionează apartenenţa bunului la proprietatea statului, de intrarea acestuia în patrimoniu, conform dispoziţiilor legale în vigoare în perioada regimului comunist.

Alineatul (2) invocat de intimaţi, se referă în mod expres la terenuri *proprietate de stat.* Aşadar, pentru ca un teren destinat cercetării şi producerii de seminţe şi material săditor din categorii biologice superioare şi a animalelor de rasă să aparţină domeniului public trebuie să fie *proprietate de stat*, adică să fi intrat în patrimoniul statului înainte de anul 1990, printr-un act emis în conformitate cu dispoziţiile legilor în vigoare la acea epocă.

În opinia primei instanţe, H.G. nr. 517/1999 nu poate constitui temei pentru includerea bunului în patrimoniul statului, întrucât acest act nu era apt să transfere proprietatea (ar fi avut semnificaţia unui act de expropriere abuzivă, fără plată de despăgubire), ci doar să reglementeze regimul juridic al unor bunuri care preexistau în patrimoniul statului.

De asemenea, H.G. nr. 517/1999 nu poate conduce la concluzia că petenta ar fi trebuit să conteste această hotărâre de Guvern, pe motiv că ar fi actul prin care terenul în litigiu a fost cuprins în domeniu public al statului, întrucât în hotărârea de Guvern menţionată, terenul nu este identificat pentru a se putea stabili că actul respectiv se referă şi la terenul pretins de petentă. Doar prin actul atacat, prin care s-a însuşit inventarul bunurilor din domeniul public, a fost individualizat terenul în litigiu. Reclamanta nu ar fi putut să conteste legalitatea H.G. nr. 517/1999, întrucât nu există nici o dovadă că aceasta se referă la terenul pretins şi, deci, îi lezează drepturile.

3.Recursurile exercitate în cauză

Pârâţii au atacat cu recurs sentinţa Curţii de Apel, după cum urmează :

3.1.Guvernul României a criticat sentinţa pentru motive pe care le-a încadrat în prevederile art. 304 pct. 5 şi 9 C.pr.civ., arătând, pe de o parte, că hotărârea primei

instanţe este lovită de nulitate, conform art. 105 alin. (2) C.pr.civ., şi pe de altă parte, că soluţia de admitere a excepţiei de nelegalitate a fost pronunţată cu încălcarea şi aplicarea greşită a legii.

În dezvoltarea celui de-al doilea motiv, recurentul pârât a arătat că H.G. nr. 1705/2006 a fost adoptată cu respectarea art. 108 din Constituţia României, a art. 20 alin. (2) din Legea nr. 213/1998, privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia şi a normelor de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 24/2000 şi de Regulamentul aprobat prin H.G. 50/2005, imobilul în litigiu fiind inventariat ca aparţinând domeniul public al statului, în administrarea Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, prin Agenţia Domeniilor Statului, conform listei anexă a Legii nr. 213/1998, pct. I.5, teza a III-a.

În altă ordine de idei, recurentul pârât Guvernul României a arătat că instanţa a fost învestită în temeiul art. 4 din Legea nr. 554/2004, dar prin soluţia pronunţată s-a comportat ca într-o acţiune în anulare , cercetând legalitatea actului administrativ prin raportare la pretinsa vătămare adusă reclamantului într-un drept sau într-un interes legitim.

În speţă, autoarea excepţiei de nelegalitate a invocat încălcarea dreptului de proprietate, drept real ce poate fi apărat pe calea dreptului comun, în care poate fi efectuată o comparare a titlurilor, care excede cadrul procesual dedus judecăţii.

În acest context, Guvernul României a apreciat că instanţa de fond s-a raportat în mod eronat la prevederile art. 35 din Legea nr. 18/1991 şi nu a ţinut cont că H.G. nr. 1705/2006 este, pe de o parte, anterioară titlului de proprietate al reclamantei, fiind precedată de alte hotărâri de inventariere a domeniului public al statului (începând cu H.G. nr. 1045/2000) şi, pe de altă parte, că hotărârea de

guvern nu creează drepturi noi, nu stabileşte şi nu modifică regimul bunurilor inventariate.

3.2. Recurentul pârât Ministerul Finanţelor Publice şi-a întemeiat calea de atac pe prevederile art. 304 pct. 5,7,9 şi 304[1] C.pr.civ., arătând că instanţa de fond a nesocotit apărările formulate, fără a indica motivele de fapt şi de drept pentru care le-a înlăturat, şi a preluat susţinerile reclamantei, cu toate că aspectele invocate puteau fi analizate doar într-o acţiune în anularea actului administrativ.

În plus, recurentul pârât a arătat că prima instanţă a interpretat greşit prevederile art. 6 alin. (3) din Legea nr. 213/1998 şi s-a substituit unei instanţe de drept comun, singura în măsură să se pronunţe cu privire la valabilitatea titlului asupra unui bun preluat de stat, în condiţiile art. 6 din Legea nr. 213/1998.

În fine, recurentul Ministerul Finanţelor Publice a arătat că instanţa s-a raportat la alte acte normative decât cele în aplicarea cărora a fost adoptată H.G. nr. 1705/2006, depăşind limitele învestirii sale cu excepţia de nelegalitate, fără a ţine seama că H.G. nr. 1705/2006 nu a stabilit, prin ea însăşi, natura juridică a imobilului vizat, acesta fiind inclus în hotărârile prin care s-a aprobat inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului încă din anul 2001.

3.3. În recursul său, Staţiunea de Cercetare – Dezvoltare pentru Pomicultură Băneasa a făcut o expunere a reglementărilor succesive privind regimul juridic al terenurilor staţiunilor de cercetare agricolă, începând cu Decretul nr. 704/1969, şi a conchis că acestea conferă o dublă protecţie, determinată, pe de o parte, de apartenenţa terenurilor la domeniul public al statului şi, pe de altă parte, de afectaţiunea lor specială, constând în cercetarea ştiinţifică în domeniu agricol.

În acest context, a arătat că sentinţa atacată a fost pronunţată cu interpretarea şi aplicarea greşită a legii, pentru că H.G. nr. 1705/2006 nu este un act constitutiv al unui drept de proprietate ori al unui regim juridic, ci aprobă inventarul bunurilor aparţinând domeniului public al statului, apartenenţa suprafeţelor de teren la domeniul public al statului fiind stabilită în baza unor alte acte normative: Legea nr. 213/1991 şi Legea nr. 268/2001.

3.4. Recursul A.D.S. este încadrat în drept în prevederile art. 304 pct. 9 şi art. 304[1] C.pr.civ., partea invocând interpretarea şi aplicarea greşită a legii, cu referire la: Anexa 2 a Legii nr. 268/2001, privind privatizarea societăţilor comerciale ce au administrare terenuri proprietate publică şi privată a statului, cu destinaţie agricolă, şi înfiinţarea Agenţiei Domeniului Statului; art. 6 şi 20 din Legea nr. 213/1998; art. 35 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 18/1991.

În opinia acestei recurente raţionamentul instanţei de fond ar duce la concluzia că intimata – reclamantă nu ar fi putut beneficia de reconstituirea dreptului de proprietate în baza legilor de fond funciar, or în dosarul privind anularea protocolului de predare – primire şi a titlului de proprietate poziţia A.D.S. a fost constantă, în sensul că protocolul de predare – primire a fost întocmit cu respectarea prevederilor legale, în baza documentaţiei întocmite de comisiile de fond funciar în conformitate cu dispoziţiile legale în materia retrocedărilor.

3.5. Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice G.I.S. a criticat sentinţa în temeiul art. 304 pct. 9 şi art. 304[1] C.pr.civ., arătând că alegaţiile reclamantei cu privire la faptul ca terenul înscris in titlul de proprietate al acesteia nu poate face parte din domeniul public pentru ca nu a fost preluat de Statul Român cu un titlu valabil, iar Staţiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultura B. nu a putut face

dovada valabilităţii acestui titlu sunt străine de cauza. În speţă, nu staţiunea trebuia sa facă dovada valabilităţii titlului de proprietate al statului, ci reclamanta trebuia să facă dovada, cu o hotărâre judecătorească, ca titlul statului nu este valabil şi că în mod nelegal acesta a fost inventariat la domeniul public al statului.

În acest sens, a precizat că Statul Român a preluat prin expropriere toate terenurile din zona actualei staţiuni, ce au făcut parte din fosta proprietate Montesquieu, în baza Decretului nr.91/1950, şi le-a stabilit o destinaţie specială respectiv pentru cercetare în agricultură, fiind alipite proprietăţii de 40 de ha a I.C.A.R., suprafaţa dată în acest sens prin art.9 din Legea din 1932 de modificare a Legii de înfiinţare a I.C.A.R. din 1927.

Titlul statului a fost apoi consolidat prin Decretul nr. 111/1951, iar prin Legea nr. 147/2004, anterioară actului atacat, toate terenurile cu destinaţia de cercetare – dezvoltare au fost declarate proprietate de stat.

Primul act normativ în care terenul în litigiu apare în inventarul domeniului public al statului este H.G: nr. 517/1999, adoptată în aplicarea art. 35 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, astfel că, după cum subliniază recurenta – pârâtă, H.G. nr. 1705/2006, care este oricum anterioară titlului de proprietate al intimatei – reclamante, nu are nici o înrâurire asupra soluţionării cauzei.

4. Apărările intimaţilor

Niciunul dintre intimaţi nu a formulat întâmpinare, potrivit art. 308 alin. (2) C.pr.civ.

R.R.V. şi Subcomisia sectorului 1 al Municipiului Bucureşti pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, prin Primarul Sectorului 1, au depus la dosar concluzii scrise, prin care au solicitat respingerea recursurilor, ca nefondate, răspunzând criticilor formulate de

recurenţi.

În esenţă, fiecare dintre intimatele menţionate a arătat că instanţa a soluţionat excepţia de nelegalitate în limitele atribuţiilor şi cu respectarea procedurii prevăzute în art. 4 din Legea nr. 554/2004, iar legalitatea H.G. nr. 1705/2006 rezultă din inexistenţa unei dovezi a trecerii terenului în domeniul public al statului.

5. Procedura derulată în recurs

În cadrul cererii sale de recurs, Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice G.I.S. a solicitat repunerea în termenul de declarare a căii de atac, arătând că sentinţa i-a fost comunicată abia la data de 28 noiembrie 2013, dată de la care curge termenul de 15 zile, prevăzut de art. 301, coroborat cu art. 303 alin. (2) C.pr.civ. şi art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004.

Cererea de repunere în termen a fost respinsă prin încheierea din data de 10 ianuarie 2014, cu motivarea că împrejurarea indicată în justificarea împiedicării de a exercita recursul în termenul legal nu se încadrează în ipoteza art. 103 alin. (1) C.pr.civ. („…când partea dovedeşte că a fost împiedicată dintr-o împrejurare mai presus de voinţa ei”).

Comunicarea sentinţei este actul procedural care marchează începutul termenului de declarare a recursului, conform art. 4 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, iar partea însăşi a indicat data de 28 noiembrie 2013 ca fiind data comunicării hotărârii atacate, care în speţă a fost efectuată de instanţa de recurs, conform dovezii aflată la dosar.

6. Considerentele Înaltei Curţi asupra recursurilor

6.1. Cu privire la termenul de exercitare a recursului Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice G.I.S.

Potrivit normei speciale cuprinse în art. 4 alin. (3) din

Legea nr. 554/2004, în forma în vigoare la data declanşării litigiului, soluţia pronunţată de instanţa de contencios administrativ este supusă recursului, care se declară în termen de 5 zile de la comunicare şi se judecă de urgenţă şi cu precădere.

Acest text cu caracter derogatoriu înlătură aplicarea termenului de drept comun de 15 zile de la comunicare, prevăzut în art. 301 din Codul de procedură civilă din 1865 numai pentru situaţiile în care „legea nu prevede altfel”.

Constatând că, în speţă, părţii indicate mai sus i-a fost comunicată sentinţa atacată la data de 28 noiembrie 2013, iar recursul a fost expediat prin poştă abia la data de 16 decembrie 2013, mult după împlinirea termenului de 5 zile de la comunicare, Curtea a făcut aplicarea art. 103 alin. (1) teza I C.pr.civ. şi, urmare a decăderii recurentei pârâte din dreptul de a exercita calea de atac, a respins recursul Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice G.I.S. ca tardiv formulat.

6.2. Cu privire la legalitatea sentinţei atacate

Examinând cauza prin prisma criticilor cuprinse în celelalte cereri de recurs, pe care le va grupa şi analiza împreună, corespunzător motivelor de reformare invocate şi argumentelor comune indicate în dezvoltarea lor, Înalta Curte constată că acestea sunt nefondate.

O primă critică formulată de recurentul Guvernul României – este de ordin procedural, încadrată în prevederile art. 304 pct. 5 C.pr.civ., şi vizează necomunicarea încheierii de dezbateri din data de 12 februarie 2013 şi a încheierilor ulterioare de amânare a pronunţării, existente la dosarul Curţii de apel.

Nulitatea prevăzută în art. 105 alin. (2) C.pr.civ., la care face trimitere motivul de recurs reglementat în art. 304 pct.

5 din acelaşi Cod, poate fi însă aplicată numai dacă prin încălcarea formelor de procedură s-a pricinuit părţii o vătămare ce nu se poate înlătura decât prin anularea actelor îndeplinite astfel, condiţie care nu este îndeplinită în speţă, partea neindicând o vătămare suferită ca efect al necomunicării încheierilor.

Totodată, verificând conţinutul sentinţei, Înalta Curte constatată că judecătorul primei instanţe a expus clar, logic şi convingător argumentele care i-au fondat soluţia şi care au determinat înlăturarea apărărilor părţilor, fiind îndeplinite exigenţele art. 261 alin. (1) pct. 5 C.pr.civ.

Aşa cum rezultă din expunerea rezumativă cuprinsă la pct. 1 al prezentei decizii, Curtea de apel a fost învestită cu excepţia de nelegalitate parţială a H.G. nr. 1705/2006, pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu privire la imobilul înscris la poziţia MF 108348 din Anexa nr. 3, cuprinzând Lista bunurilor concesionate, închiriate, date cu titlu gratuit (Ministerul Agriculturii, Pădurilor şi Dezvoltării Rurale), cu drept de administrare aparţinând A.D.S.

Hotărârea de Guvern are natura juridică a unui act administrativ individual emis în aplicarea art. 20 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, putând face obiectul unei excepţii de nelegalitate în temeiul art. 4 din Legea nr.554/2004, care instituie o cale indirectă de control judecătoresc al actului administrativ, alături de acţiunea directă, întemeiată pe prevederile art. 1 şi 8 din aceeaşi lege.

Interesul invocării excepţiei, constând în înrâurirea pe care actul administrativ o are asupra soluţionării litigiului de fond, este verificat în prealabil de instanţa în faţa căreia se invocă excepţia de nelegalitate, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, instanţa de

contencios administrativ investită în acest mod având de verificat concordanţa actului administrativ cu normele cu forţă juridică superioară aplicabile, atât din punctul de vedere al respectării procedurii de emitere, cât şi din cel al normelor de drept material, fără a i se putea reproşa că s-a substituit instanţei care judecă fondul dreptului.

În speţă, fiind vorba despre o hotărâre de guvern care atestă domeniul public al statului, cu referire la un teren inclus în inventarul centralizat prin prisma destinaţiei sale – cercetarea ştiinţifică în domeniul agricol – legalitatea a fost verificată prin raportare la prevederile corespunzătoare din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia (art. 6), Legea nr. 18/1991 a fondului funciar (art. 35) şi H.G. nr. 517/1999, privind delimitarea suprafeţelor de teren strict necesare pentru cercetarea şi producerea de seminţe şi material săditor din categorii biologice superioare şi de animale de rasă şi trecerea terenurilor destinate producţiei, aflate în administrarea institutelor staţiunilor de cercetare şi producţie agricolă, în domeniul privat al statului, adoptată în temeiul art. 35 din Legea nr. 18/1991 şi al art. 10 din Legea nr. 218/1998.

Prima instanţă a reţinut corect, în raport cu natura şi conţinutul H.G. nr. 1705/2006, că aceasta nu constituie în sine un titlu de proprietate în favoarea statului, ci are ca efect doar aprobarea inventarului centralizat întocmit conform art. 20 din Legea nr. 213/1998 şi plasarea bunurilor inventariate într-un anumit regim juridic, motiv pentru care, în fundamentarea deciziei administrative, autoritatea emitentă trebuia să prezinte un titlu valabil în baza căreia statul a dobândit proprietatea, conform art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998; alineatul (3) al aceluiaşi articol conferă instanţelor judecătoreşti atribuţia de a stabili valabilitatea titlului, fără a impune condiţia investirii lor printr-o acţiune directă, aşa cum sugerează

recurenţii pârâţi M.F.P., A.D.S., Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice G.I.S.

În altă ordine de idei, instanţa de control judiciar constată judicios şi argumentul legat de nerespectarea art. 35 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, care a consfinţit apartenenţa la domeniul public a terenurilor proprietate de stat administrate de institutele şi staţiunile de cercetări ştiinţifice şi producerii de seminţe şi material săditor din categorii biologice superioare şi a animalelor de rasă.

Pentru incidenţa acestui text, era necesar ca terenurile să fie *proprietate de stat* şi să facă obiectul unei hotărâri de guvern, adoptată la propunerea Ministerul Agriculturii, Alimentaţiei şi Pădurilor, care să delimiteze suprafeţele de teren strict necesare cercetării şi producerii de seminţe şi material săditor din categorii biologice superioare şi animalelor de rasă şi pe cele destinate producţiei din administrarea institutelor şi staţiunilor de cercetare şi producţia agricolă.

În acest scop a fost adoptată H.G. nr. 517/1999, anterior menţionată, al cărei conţinut a fost însă corect analizat în sentinţa recurată, în sensul că nu cuprinde elementele de identificare ale terenurilor, pentru a se putea stabili că se referă şi la terenul asupra căruia se derulează litigiul de fond în care a fost invocată excepţia de nelegalitate.

Într-adevăr, Anexa nr. 1 a H.G. nr. 517/1999, intitulată „Suprafeţele de teren din domeniul public al statului, aflate în administrarea institutelor şi staţiunilor de cercetare şi producţie agricolă”, prevede doar suprafaţa totală a terenului, suprafaţa de teren strict necesară cercetării şi producerii de seminţe şi material săditor din categorii biologice superioare şi de animale de rasă şi suprafaţa de teren destinată producţiei, pentru fiecare dintre staţiunile sau institutele de cercetare şi producţie aflate în listă, fără ca terenurile ce compun acele suprafeţe totale să fie

individualizate.

Argumente similare se regăsesc şi în practica anterioară a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, Secţia de contencios administrativ şi fiscal.

Astfel, prin decizia nr.1080/28 februarie 2012, a fost menţinută o soluţie de admitere a excepţiei de nelegalitate a unei poziţii din Anexa 4 a H.G. nr. 1705/2006 prin raportare la prevederile art. 7 din Legea nr. 213/1998, care consacră modurile de dobândire a dreptului de proprietate publică, reţinându-se că valabilitatea atestării domeniului public al statului este condiţionată de existenţa, ca premisă, a unui mod legal de dobândire a proprietăţii publice. Acelaşi raţionament fundamentează şi soluţia de admitere a acţiunii în anularea parţială a Anexei 1 a H.G. nr. 1705/2006, pronunţată prin decizia nr. 3830 din 30 iunie 2011, în motivarea căreia s-a reţinut că nu a fost probată modalitatea prin care terenul în litigiu a intrat în proprietatea statului.

În fine, Înalta Curte reţine că atestarea terenului ca făcând parte din domeniul public al statului prin hotărâri de guvern succesive este lipsită de relevanţă juridică din perspectiva controlului de legalitate exercitat asupra hotărârii de guvern contestată pe calea excepţiei de nelegalitate , după cum e lipsită de relevanţă, date fiind limitele controlului judecătoresc exercitat pe această cale, în care nu se compară titlurile părţilor, este şi anterioritatea sau posterioritatea ei faţă de titlul invocat de intimata – reclamantă.

7. Soluţia adoptată în recurs şi temeiul legal al acesteia

Având în vedere toate considerentele expuse, în temeiul art. 312 alin. (1) C.pr.civ., Înalta Curte a respins recursurile formulate potrivit art. 4 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 ca nefondate, mai puţin recursul Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice G.I.S., care a fost respins ca tardiv formulat.

ICCJ – Operaţiuni finanţate prin programele operaţionale. Cerere de finanţare formulată de o persoană juridică fără scop patrimonial înfiinţată în temeiul Legii nr. 21/1924

Legislaţie relevantă:

Legea nr. 554/2004, art. 2 alin. (1) lit. n)

Respingerea unei solicitări formulate de o persoană juridică fără scop patrimonial înfiinţată în temeiul Legii nr. 21/1924, pentru neîndeplinirea unor cerinţe impuse de O.G. nr. 26/2000, este nelegală, a impune depunerea unui act constitutiv în altă formă decât cea avută în vedere prin hotărârea judecătorească definitivă prin care s-a dispus înregistrarea ca persoană juridică în temeiul legii anterioare, constituind un exces de putere, în accepţiunea art. 2 alin. (1) lit. n) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

Decizia nr. 572 din 7 februarie 2014

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Timişoara, la data de 27.06.2012, reclamanta Federaţia A.L Timişoara, în contradictoriu cu pârâtul Ministerul pentru Societatea Informaţională, a solicitat să se dispună revocarea actelor administrative emise de Organismul Intermediar pentru Promovarea Societăţii Informaţionale (O.I.P.S.I.) din cadrul Ministerului Comunicaţiilor şi Societăţii Informaţionale,

respectiv Scrisoarea nr. 3559 din 20.03.2012 de respingere a contestaţiei depuse de F.A.L.T. şi Scrisoarea de respingere nr. 1995 din 20.02.2012 emisă în urma verificării administrative şi a eligibilităţii, în temeiul art. 8 din Legea nr. 554/2004, cu cheltuieli de judecată.

În motivarea acţiunii, reclamanta a arătat că, prin adresa nr. 1995 din 23.02.2012, O.I.P.S.I. din cadrul Ministerului Comunicaţiilor şi Societăţii Informaţionale a respins, în faza verificării administrative şi a eligibilităţii, aplicaţia F.A.L.T. depusă în cadrul apelului de proiecte aferent operaţiunii 3.1.1. „Sprijinirea accesului la broadband şi la serviciile conexe”, proiectul „Servicii de calitate cu un sistem IT performant”, Cod SMIS: 37181, pe motiv că nu se regăsesc în dosarul cererii de finanţare depus toate documentele specificate în Ghidul solicitantului, respectiv Certificatul de înscriere în Registrul asociaţiilor şi fundaţiilor, precum şi actele de constituire ale organizaţiei (Actul constitutiv).

La data de 18.04.2012, reclamanta a formulat plângere prealabilă, conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, fără să primească vreun răspuns până în prezent.

Reclamanta a arătat că la data de 27.12.2010, odată cu depunerea proiectului, a depus cererea de finanţare a proiectului însoţită de anexele solicitate în Ghidul de finanţare, printre care şi certificatul de înscriere a persoanei juridice fără scop patrimonial, procesul-verbal de constituire, tabelul nominal cu reprezentanţii asociaţiilor de locatari care sunt fondatori ai Federaţiei A.L., documente ce reprezintă actele constitutive ale organizaţiei, conform Legii nr. 21/1924, în baza căreia a fost înfiinţată, în anul 1993, respectiv 1995, Federaţia.

Reclamanta a invocat prevederile art. 83 din O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii, precizând că procesul-verbal de constituire şi tabelul nominal reprezintă actul

constitutiv, iar pe baza acestora, Ministerul Justiţiei, Curtea de Apel Timişoara şi Tribunalul Timiş s-au pronunţat referitor la dobândirea personalităţii juridice a federaţiei, prin autorizaţia nr. xx/1994, sentinţa civilă nr. 1/1993, sentinţa civilă nr. 1/1995 şi încheierea nr. 2962/2011. A menționat că Legea nr. 21/1924, în vigoare la data constituirii F.A.L.T, nu specifica pentru persoanele juridice (asociaţii şi fundaţii), existența unui model de act constitutiv sau un conţinut obligatoriu al acestui act, similar O.G. nr. 26/2000, cu privire la asociaţii şi fundaţii.

De asemenea, aceste înscrisuri au stat şi la baza sentinţei prin care a fost încuviinţată modificarea sediului organizaţiei reclamante, respectiv încheierea nr. 2962/2011 a Tribunalului Timiş.

În conformitate cu art. II din Legea nr. 246/2005 pentru aprobarea O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii *„Asociaţiile, fundaţiile, uniunile, federaţiile şi grupările de persoane juridice care nu posedă certificatul prevăzut la art. 12 alin. (1) din O.G. nr. 26/2000 vor solicita eliberarea acestuia în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei legi”.* În acest sens, reclamanta a menționat că odată cu cererea de finanţare a depus şi certificatul de înscriere în Registrul asociaţiilor şi fundaţiilor emis de Tribunalul Timiş pe vechea adresă, dar ulterior a obţinut un nou certificat de înscriere în Registrul asociaţiilor şi fundaţiilor, eliberat de către Tribunalul Timiş, pe noua adresă, document care a fost depus la O.I.P.S.I.

Prin întâmpinare, pârâtul Ministerul pentru Societatea Informaţională a solicitat respingerea acţiunii, ca neîntemeiată, arătând, în esență, că, prin adresa din 23.02.2012, Organismul Intermediar pentru Promovarea Societăţii Informaţionale din cadrul Ministerului Comunicaţiilor şi Societăţii Informaţionale a respins proiectul „Servicii de calitate cu un sistem IT performant”, în faza de verificare administrativă şi a eligibilităţii,

motivat de faptul că reclamanta nu a prezentat în termenul de 5 zile lucrătoare documentele solicitate de ofiţerul de proiect, prevăzute la pct.10 şi 11 – Anexa 8 din Ghidul Solicitantului, în vederea calificării în etapa administrativă şi a eligibilităţii.

2.Hotărârea primei instanţe

Prin sentința nr. 127 din 28 februarie 2013, Curtea de Apel Timişoara, Secția contencios administrativ şi fiscal a respins acţiunea, reținând următoarele:

În fapt, reclamanta a intenţionat să obţină finanţare din partea pârâtului Ministerul pentru Societatea Informaţională (MSI), prin Programul Operaţional Sectorial „Creşterea Competitivităţii Economice” 2007-2013, depunând în acest sens proiectul intitulat „Servicii de calitate cu un sistem IT performant”.

Pentru obţinerea finanţării, proiectul trebuia să respecte cerinţele prevăzute în „Ghidul solicitantului” atât în ce priveşte conţinutul cât şi termenele de depunere şi completare.

Proiectul depus de reclamantă a fost înregistrat de pârât la data de 27.12.2010.

La data de 05.07.2011, pârâtul a emis adresa nr. 6301 prin care o înştiinţa pe reclamantă că sunt necesare completări şi clarificări ale proiectului, expres arătate în cuprinsul adresei, pe care trebuie să le comunice (prin fax) în termen de 5 zile de la primirea adresei.

Printre altele, reclamanta trebuia să comunice certificatul de înregistrare al federaţiei în registrul asociaţiilor şi fundaţiilor şi să justifice de ce locaţia de implementare a proiectului este diferită de cea din actele federaţiei.

Prin adresa înregistrată de pârât la 11.07.2011, reclamanta a

justificat locaţia prin schimbarea sediului, dar nu a depus dovezi în acest sens şi nici nu a depus certificatul de înregistrare.

Prima instanță a observat că nici nu ar fi putut să depună dovezile pretinse în termenul de 5 zile, deoarece copia hotărârii judecătoreşti de încuviinţare a schimbării sediului, cu menţiunea „definitivă şi irevocabilă”, a fost obţinută la data de 19.07.2011, iar certificatul de înregistrare a fost eliberat de Tribunalul Timiş la data de 28.07.201.

Dovezile nu au fost depuse nici ulterior, iar la data de 23.02.2012, pârâtul a emis adresa nr. 1995, prin care a înştiinţat reclamanta de respingerea proiectului.

Contestaţia administrativă formulată de reclamant împotriva acestei decizii a fost respinsă de pârât.

Constatând că la data respingerii proiectului, documentaţia aferentă acestuia era incompletă, că cerinţele documentaţiei şi termenul de completare a acesteia rezultă din „Ghidul solicitantului” emis, printre altele, în temeiul H.G. nr. 759/2007 , a cărei legalitate nu este contestată în cauză, prima instanță a apreciat că acţiunea este neîntemeiată, deoarece refuzul pârâtului de înaintare într-o fază superioară a proiectului în vederea verificării pe fond a eligibilităţii acestuia este justificat de nedepunerea (chiar şi peste termenul de 5 zile) a întregii documentaţii aferente proiectului.

3. Recursul reclamantei

Federaţia A.L. a atacat cu recurs sentinţa menţionată, criticând-o în temeiul art. 304 pct. 8 şi 9 şi 304^1 C.pr.civ.

În motivarea căii de atac, recurenta reclamantă a arătat că instanţa nu a intrat în cercetarea fondului, în sensul că nu a realizat o analiză efectivă a înscrisurilor depuse la dosar, în măsură să probeze susţinerile sale, în sensul că

atât certificatul de înregistrate al federaţiei în registrul asociaţiilor şi fundaţiilor, cât şi explicaţiile privind locaţia de implementare a proiectului, care nu coincide cu sediul federaţiei, au fost depuse în termen.

Cu privire la prima obligaţie, recurenta reclamantă a arătat că precizările şi documentele solicitate prin adresa din 5 iulie 2011 a Organismului Intermediar pentru Promovarea Societăţii Informaţionale au fost transmise prin fax la data de 11 iulie 2011 şi prin poştă la data de 12 iulie 2011, iar referitor la cea de-a doua obligaţie considerată neîndeplinită, a precizat că în ghidul de finanţare nu există stipulată obligaţia ca implementarea proiectului să se facă la sediul din acte al solicitantului.

În plus, pe parcursul derulării procedurii administrative a fost pronunţată încheierea nr. 2962 din 25 mai 2011 a Tribunalului Timiş, privind schimbarea sediului în str. B. nr. 8, adresa indicată drept locul implementării proiectului şi în care fundaţia îşi desfăşura în fapt activitatea încă din anul 2000.

În dovedirea susţinerilor sale, recurenta reclamantă a anexat înscrisuri, probă admisibilă în recurs, potrivit art. 305 C.proc.civ.

II.Considerentele Înaltei Curţi asupra recursului

Examinând cauza prin prisma criticilor formulate de recurenta reclamantă şi a prevederilor art. 304^1 C.pr.civ., Înalta Curte constată că recursul este fondat, cu observaţia că motivele invocate vizează modul în care instanţa a evaluat probele administrate, iar nu o necercetare a fondului cauzei care să atragă casarea cu trimitere spre rejudecare, aşa cum solicită în principal recurenta reclamantă.

1.Argumente de fapt şi de drept relevante

Recurenta reclamantă a supus controlului instanţei de

contencios administrativ scrisoarea de respingere în urma verificării administrative şi a obligaţiei nr. 1995 din 23 februarie 2012, emisă de Ministerul Comunicaţiilor şi Societăţii Informaţionale în privinţa cererii depuse de FALT în cadrul apelului de proiecte aferent Ghidului Solicitantului pentru operaţiunea 3.1.1. „Sprijinirea accesului la broadband şi la serviciile conexe", proiectul „Servicii de calitate cu un sistem IT performant".

Soluţia de respingere a fost menţionată şi după exercitarea procedurii prealabile administrative, conform scrisorii de respingere a contestaţiei din 20 martie 2012, din cuprinsul celor două acte rezultând că motivul deciziei administrative a constat în neîndeplinirea condiţiei prevăzute în Ghidul de finanţare, conform căreia, pentru organizaţiile non – guvernamentale, dosarul de finanţare trebuie să conţină certificatul de înscriere în Registrul asociaţiilor şi fundaţiilor, în copie, ştampilat, certificat conform cu originalul şi semnat de reprezentantul legal al solicitantului precum şi actele de constituire (act constitutiv şi statut), conform art. 12 şi 83 din O.G. nr. 26/2000, referitoare la asociaţii şi fundaţii. În cadrul scrisorii de respingere a contestaţiei s-a precizat că recurenta – reclamantă nu a ataşat un act constitutiv, ci doar un proces – verbal de constituire şi un tabel nominal privind componenţa conducerii federaţiei, care în opinia autorităţii emitente nu reprezintă un act constitutiv în sensul O.G. nr. 26/2000, iar certificatul de înscriere a noului sediu, indicat în cererea de finanţare, a fost transmis tardiv, odată cu contestaţia administrativă.

Reevaluând ansamblul probator administrat în ambele faze procesuale, instanţa de control judiciar reţine că recurenta – reclamantă este o persoană juridică fără scop patrimonial înfiinţată sub imperiul Legii nr. 21/1924 care în art. 3 – 4 prevedea următoarele condiţii:

„Art. 3. – Asociaţiile si aşezămintele fără scop lucrativ sau

patrimonial nu pot dobândi personalitatea juridica decât pe temeiul unei decizii motivate a tribunalului civil in circumscripţia căreia s-au constituit. Aceasta decizie nu se poate da decât la cererea celor interesaţi:

a)După ce s-a cerut avizul ministerului in competenta căruia cade scopul asociaţiei sau aşezământului;

b)După ce s-au ascultat concluziile ministerului public si s-a constatat ca statutele sau actele constitutive, compunerea organelor de direcţie si administraţie si celorlalte condiţii, nu contravin la dispoziţiile legii de faţă.

Părţile interesate, ministerul competent si reprezentantul ministerului public au dreptul de apel potrivit art. 90.

Art. 4. – Persoana juridica va avea fiinţa numai de la data înscrierii deciziei de recunoaştere rămasa definitiva, în registrul special care va fi ţinut in acest scop la grefa fiecărui tribunal civil."

În cazul asociaţiilor, art. 33 prevede că actul constitutiv şi statutele trebuie întocmite în formă autentică, fără a impune o anumită denumire imperativă a actului constitutiv, iar în art. 34 erau stabilite anumite condiţii de conţinut pentru statut, care trebuia să prevadă obligatoriu: denumirea, obiectul şi scopul, sediul principal şi eventual sucursalele şi filialele, elementele de patrimoniu şi organele de direcţie, administraţie şi control.

Conform certificatului de înscriere a persoanelor juridice fără scop patrimonial emis de Tribunalul Timiş la data de 1 noiembrie 2007, Federaţia A.L., cu sediul în Timişoara, a fost înscrisă în registrul special al persoanelor juridice cu nr. 2/1995, în baza sentinţei nr. 1 din 6 aprilie 1995 a tribunalului, în motivarea căreia s-a reţinut depunerea la dosar a autorizaţiei nr. II din 21 februarie 1994 a Ministerului Justiţiei şi a statutului autentificat al asociaţiei, în conformitate cu prevederile Legii nr.

21/1994.

În scrisoarea de respingere a contestaţiei s-a menţionat că recurenta reclamantă a depus la dosarul de finanţare certificatul de înscriere în registrul asociaţiilor şi fundaţiilor, răspunzând aşadar exigenţelor art. 12 şi 83 din O.G. nr. 26/2000, iar faţă de considerentele anterior expuse, a impune depunerea unui act constitutiv în altă formă decât cea avută în vedere prin hotărârea judecătorească definitivă prin care s-a dispus înregistrarea ca persoană juridică în temeiul legii anterioare, nr. 21/1924, constituie un exces de putere, în accepţiunea art. 2 alin. (1) lit. n) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

În ceea ce priveşte sediul federaţiei, recurenta reclamantă a făcut dovada că anterior formulării cererii de finanţare, la data de 22 decembrie 2010, s-a adresat Tribunalului Timiş, Secţia civilă cu o cerere de înregistrare a schimbării sediului federaţiei.

Cererea a fost soluţionată prin încheierea nr. 2962 din 25 mai 2011, irevocabilă la data de 19 iulie 2011, schimbarea sediului fiind operată în registrul persoanelor juridice, conform certificatului din data de 28 iulie 2011.

În scrisoarea de respingere a contestaţiei din 20 martie 2012 s-a reţinut că acel nou certificat a fost depus tardiv la dosarul de finanţare, odată cu contestaţia administrativă, dar anterior reclamanta transmisese autorităţii emitente precizările indicate în scrisoarea de solicitare a clarificărilor în faza de verificare administrativă şi a eligibilităţii nr. 6301 din 5 iulie 2011, la pct. 5 din adresa de răspuns înregistratată la organismul intermediar cu nr. 9988 din 11 iulie 2011, explicând motivele pentru care adresa indicată pentru implementarea proiectului, era diferită faţă de sediul indicat în certificatul de înregistrare.

În acest context, contrar concluziei judecătorului fondului,

Înalta Curte a constatat că măsura dispusă de autoritatea emitentă prin prisma celei de-a doua neregularităţi constatate este disproporţionată.

2.Soluţia adoptată în recurs şi temeiul de drept al acesteia

Având în vedere toate considerentele expuse, Înalta Curte a admis recursul şi, în temeiul art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 şi al art. 304^1 şi art. 312 alin. (1) – (3) C.proc.civ. a modificat sentinţa atacată, în sensul admiterii acţiunii şi anulării celor două acte contestate.

1,25 miliarde de euro atrase de România printr-o emisiune de euroobligațiuni

Potrivit unui comunicat de presă, România a atras 1,25 miliarde de euro de pe pieţele externe de capital, din care 750 de milioane de euro cu maturitate de 10 ani şi 500 de milioane de euro cu maturitate de 20 de ani.

Suma a fost obținută prin redeschiderea celor două tranșe de obligaţiuni în euro emise în octombrie 2015, la randamente în scadere: de la 2,845% la 2,55% pentru tranșa de 10 ani și de la 3,93% la 3,90% pentru tranșa de 20 ani. Astfel, au fost atinse noi minime istorice pentru cele două maturități. Emisiunea a fost suprasubscrisă de aproape două ori.

„Tranzacția de astăzi reconfirmă percepția foarte bună și încrederea investitorilor în economia românească într-un context volatil de piață, caracterizat de multe incertitudini. Pe fondul unei cereri semnificative, randamentele aferente

titlurilor de stat sunt în scădere atât pentru titlurile de stat emise pe piața internă, cât și pentru cele emise pe piețele externe. Aceste evoluții conduc la reducerea costurilor aferente datoriei guvernamentale odată cu extinderea maturității portofoliului de datorie”, a declarat ministrul Finanțelor Publice, Anca Dragu.

Oferta totală a cumulat 2,3 miliarde euro provenind din 220 de ordine. Baza investițională a tranzacției a fost diversificată atât din punct de vedere geografic, cât și a tipurilor de investitori pentru ambele tranșe.

Astfel, pentru tranșa cu scadență în 2025 distribuția geografică a fost următoarea: România (23%), Marea Britanie (19%), SUA (14%), Polonia și alte țări din Centrul și Estul Europei (14%), Benelux (9%), Germania și Austria (8%), Italia (5%), Asia și Orientul Mijlociu (3%), Scandinavia (3%), alte țări (2%). În privința tipurilor de investitori, managerii de fonduri au predominat (60%), fiind urmați de bănci și bănci private (22%), fonduri de pensii și societăti de asigurare (11%), bănci centrale (5%) și alții (2%).

În tranșa scadentă în 2035, distribuția geografică a fost puțin diferită, cererea investitorilor din Germania și Austria fiind cea mai mare (22%), urmată de cea a investitorilor din Marea Britanie (18%), SUA (18%), România (17%), Benelux (7%), Franța (5%), alte țări din Europa (10%), Scandinavia (2%), Asia și alte țări (1%). Și pentru această tranșă cererea a venit predominant din partea managerilor de fonduri (56%), urmați de fondurile de pensii și asigurători (23%), bănci și bănci private (15%), bănci centrale (2%) și alții (4%).

În urma acestor redeschideri, lichiditatea ambelor tranșe a crescut considerabil, situandu-se la 2 miliarde de euro în cazul emisiunii de euroobligațiuni scadente în anul 2025 și la 1,25 miliarde de lei în cazul emisiunii de euroobligațiuni scadente în anul 2035.

Aceste redeschideri fac parte din planul de finanțare externă aferent anului 2016, încadrându-se în obiectivele strategiei de administrare a datoriei publice, prin extinderea maturității medii a portofoliului de datorie guvernamentală în vederea reducerii riscului de refinanțare.

Emisiunea a fost administrată de către Citigroup Inc, HSBC Bank PLC, Raiffeisen Bank International AG și UniCredit SpA.

ICCJ – Reverificarea şi evaluarea cererilor de finanţare după momentul emiterii notificării de selectare a proiectului. Nelegalitate

Legislaţie relevantă:

Legea nr.554/2004, art. 2 alin. (1) lit. n)

În lumina principiului securităţii raporturilor juridice, reevaluarea unor proiecte finanţate prin SAPARD sau FEADR se poate face numai dacă există suspiciuni de fraudă, ce trebuie să fie constatată, fie de organele interne, fie de organismul comunitar, OLAF.

Verificarea ulterioară de către APDRP a cererii de finanţare, sub aspectul aceloraşi condiţii, în raport cu o versiune a Ghidului solicitantului care nu era în vigoare la data depunerii cererii este nelegală, întrucât încalcă principiul

neretroactivităţii legii civile şi întruneşte elementele unei executări abuzive a dreptului de apreciere, în sensul art.2 alin.1 lit.n) din Legea nr.554/2004.

Decizia nr. 1012 din 27 februarie 2014

Prin cererea adresată Curţii de Apel Craiova, Secţia contencios administrativ şi fiscal, reclamantul N.D.V.M. P.F. a chemat în judecată Agenţia de Plăţi pentru Dezvoltare Rurală şi Pescuit (A.P.D.R.P.) şi a contestat Decizia Comisiei de Contestaţii comunicată prin Notificarea cererilor de finanţare eligibile neselectate pentru finanţare nr.1730 din 7.05.2011, Raportul de selecţie în vederea finanţării din 2.05.2012.

1. Soluţia instanţei de fond

Prin Sentinţa nr.1041 din 9.11.2012 a Curţii de Apel Craiova, Secţia contencios administrativ şi fiscal a fost admisă acţiunea reclamantului, a fost anulată Notificarea nr.4617 din 15.03.2012, raportul de evaluare rectificat din 15.03.2012 referitor la reclamant şi Decizia Comisiei de contestaţii nr.2342 din 8.06.2012, a fost obligată pârâta la plata sumei de 100 lei, cheltuieli de judecată către reclamant.

Pentru a motiva soluţia instanţei de fond s-a reţinut că potrivit Notificării nr.4295 din 9.12.2011, reclamantul a fost înştiinţat că a fost punctat proiectul său la criteriul S4 cu 20 de puncte, fiind considerat ca făcând parte dintr-o forma asociativa, recunoscută conform legislaţiei în vigoare.

Din fişa de conformitate, punct 12.1 rezultă că reclamantul a depus în documentaţia de accesare, care a fost verificată şi s-a emis notificarea nr.4295/2011, mai sus arătata, actele cerute în ghidul solicitantului pentru a fi recunoscut ca membru într-o formă asociativă. Astfel, din probele dosarului rezulta ca reclamantul a depus adeverinţa de membru în Cooperativa agricolă M., nr.79 din 22.06.2011, cerere-adeziune din 22.06.11, certificat de înregistrare Cooperativa agricolă M., statut si act constitutiv Cooperativa Agricolă. Aceste

acte au fost verificate de pârâtă şi considerate suficiente pentru acordarea punctajului de 20 la criteriul S4, conform notificării nr.4295 din 09.12.2011. În plus, în considerarea eligibilităţii cererii sale, prin notificarea nr.670 din 07.02.12, reclamantul a fost înştiinţat să se prezinte în vederea semnării contractului de finanţare.

S-a susţinut, de către instanţa de fond că atât Notificarea nr.4295 din 09.12.11, cât şi Notificarea nr.670 din 07.02.2012 au caracterul unor acte administrative, au intrat în circuitul civil prin comunicarea lor către reclamant şi în consecinţă, sunt supuse principiului irevocabilităţii actelor administrative şi ca prin manifestarea unilaterala de voinţa a pârâtei, in sensul contrar, aceste acte administrative nu mai pot fi revocate.

În considerarea acestui principiu, actele administrative rectificative contestate de reclamant: notificarea solicitantului privind modificarea punctajului aferent criteriilor de selecţie nr.4617 din 15.03.2012-raportul de evaluare rectificat din data de 31.01.2012, notificările cererilor de finanţare eligibile neselectate pentru finanţare cu nr.1730 din 07.05.2011-raport de selecţie în vederea finanţării din 02.05.2012 şi decizia comisiei de contestaţii materializată în raportul final pentru Măsura 112, sesiunea 1 iulie 2011, publicat pe site-ul agenţiei la 03.05.2012 nu pot fi apreciate ca valabile.

Instanţa de fond a apreciat ca reevaluarea unor proiecte se face numai daca există suspiciuni de frauda, deoarece prevalează principiul securităţii raporturilor juridice. Frauda este un argument important şi serios în justificarea reevaluării şi trebuia constatata, fie de organele interne, fie de organismul comunitar, OLAF. Or, în speţă, nici un organism nu a stabilit că reclamantul a fraudat la criteriul S4, dimpotrivă pârâta a fost lipsită de consecvenţă în motivarea rectificării punctajului şi în respingerea contestaţiei, când justificările sunt diferite.

Nota internă nr.3570 din 14.02.2012 este dată pentru o abordare unitara a criteriului de selecţie S4, dar s-a considerat că aplicarea ei reclamantului este retroactivă, după ce acestuia i s-a notificat la data de 09.12.11 eligibilitatea şi acordarea punctajului de 20 la criteriul S4.

Aceasta notă internă nu constata fraude, însă interpretarea dată de către pârâtă, prin notificarea solicitantului privind modificarea punctajului aferent criteriilor de selecţie nr.4617 din 15.03.2012 este incorectă.

Astfel, nota internă arată că trebuie să se verifice documentele depuse de solicitant, dar verificarea trebuie realizată conform ghidului valabil la momentul iulie 2011, nu a unui alt ghid din noiembrie 2011 ale cărui cerinţe reclamantul nu mai putea să le îndeplinească. Condiţiile de accesare şi eligibilitatea se verifică la momentul depunerii proiectului (a cererii de accesare si a dosarului) în funcţie de criteriile în vigoare la acel moment, care erau previzibile şi accesibile reclamantului şi faţă de care acesta a putut să-şi conformeze conduita. Aplicarea cerinţelor unui ghid ulterior, pentru documente pe care reclamantul le-a depus conform ghidului din iulie 2011 nu este legală.

S-a arătat că reclamantul a depus adeverinţa de membru în Cooperativa agricolă M. nr.79 din 22.06.2011, cerere-adeziune din 22.06.11, certificat de înregistrare Cooperativa agricolă M., statut şi act constitutiv Cooperativa Agricolă M.

Cu toate acestea prin notificarea solicitantului privind modificarea punctajului aferent criteriilor de selecţie nr.4617 din 15.03.2012 , pârâta a apreciat că reclamantul nu respectă Ghidul solicitantului, deoarece nu a depus document care atesta că este înregistrat într-o formă asociativă în domeniul proiectului inclusiv act constitutiv, cererea de aderare vizată de consiliul de administraţie şi aprobată de adunarea generală şi declararea expresă a recunoaşterii actului constitutiv.

Din cuprinsul ghidului solicitantului pct.12.1 rezultă că i se cere solicitantului document care atestă că este înregistrat într-o formă asociativă în domeniul proiectului emis de cooperativa agricolă însoţit de documentul de înfiinţare a acestora inclusiv act constitutiv, iar instanţa de fond a reţinut că reclamantul a depus adeverinţe, aderare, certificat de înregistrare al cooperativei agricole si statutul si actul constitutiv, ultimele două depuse de pârâtă din dosarul de accesare al reclamantului, la cererea instanţei.

În consecinţă, suplimentarea de către pârâtă a cerinţelor în afara solicitărilor din ghidul valabil în sesiunea iulie 2011 nu a fost apreciată ca legală de către instanţa, ca de altfel, nici aplicarea cerinţelor unui ghid din noiembrie 2011, neprevizibil si neaccesibil reclamantului la momentul depunerii proiectului sau.

Mai mult, prin Decizia comisiei de contestaţii nr.2342 din 08.06.2012, pârâta a susţinut alte motive ale rectificării punctajului, cauzate de suspiciuni privind componenţa consiliului de administraţie si semnăturile acestora. Or, pârâta nu poate să vină cu argumente noi faţă de cele arătate în notificarea de rectificare a punctajului şi nu poate să schimbe de fiecare dată argumentaţia, într-o procedura de plângere prealabilă, neputând decât să lămurească argumentele care au stat la baza emiterii actul administrativ contestat, fără să schimbe justificarea emiterii acestuia.

De asemenea, instanţa a reţinut ca atât prin nota internă, cât şi prin ghidul solicitantului valabil în iulie 2011, pârâta nu are competenţe sa analizeze semnături şi să se bazeze pe suspiciuni proprii, ci trebuie să verifice documente, iar reclamantul a depus adeziunea şi adeverinţa de membru, cooperativa agricola are act constitutiv şi statut, precum şi certificat de înregistrare, deci sunt documente care să îi certifice existenţa juridică legală.

2. Calea de atac exercitată

Împotriva acestei sentinţe a declarat recurs pârâta şi a solicitat admiterea recursului, reţinerea cauzei spre rejudecare şi modificarea în tot a sentinţei, în sensul respingerii acţiunii ca neîntemeiată şi menţinerea actelor administrative anulate prin sentinţa recurată ca fiind legală şi temeinică.

În motivele de recurs s-a arătat că hotărârea este netemeinică şi nelegală, fiind pronunţată cu nerespectarea dispoziţiilor legale incidente speţei şi cu interpretarea eronată a probatoriului administrat în cauză, motiv de recurs prevăzut de art.304 pct.9 C.pr.civ., dar s-a solicitat şi constatarea incidenţei art.304^1 C.pr.civ. pentru că instanţa de fond nu s-a pronunţat asupra tuturor mijloacelor de apărare invocate şi nici asupra actelor doveditoare depuse de recurentă la dosarul cauzei.

Recurenta a prezentat situaţia de fapt şi a arătat că reclamantul a depus cererea de finanţare aferentă Proiectului „Instalarea tânărului fermier N.V.M. pentru prima dată ca şef de exploataţie horticolă în localitatea Bratovoeşti”.

La 7.02.2012 s-a emis Notificare solicitantului privind selectarea cererii de finanţare şi semnarea contractului de finanţare nr.670 prin care i s-a comunicat reclamantului că proiectul propus este eligibil şi urma să fie încheiat contractul de finanţare.

În urma reverificării cererilor de finanţare, recurenta a emis Notificarea nr.4617 din 15.03.2012 prin care se aducea la cunoştinţă reclamantului că proiectul este eligibil fiind punctat cu 15 puncte.

Reverificarea a fost justificată din măsura dispusă de OGDR AM – PNDR din cadrul M.A.D.R. de a fi reverificate proiectele depuse în cadrul Măsurii 112, sesiunea iulie 2011 în privinţa criteriului de selecţie S4 raportat la documentaţia anexată la cererea de finanţare.

În urma reverificării s-a constatat neîndeplinirea de către reclamant a criteriului de selecţie S4 pentru că nu are cerere de aderare avizată de Consiliul de administraţie şi aprobată de adunarea generală şi declararea expresă a recunoaşterii actului constitutiv, iar cererea de aderare la Cooperativa Agricolă AGRAR nu era avizată de Consiliul de administraţie, ci numai de preşedintele Cooperativei agricole.

Cu privire la succesiunea depunerii documentelor necesare de către reclamant în susţinerea cererii de finanţare, s-a precizat că recurenta nu a putut lua în considerare documente care au fost depuse ca anexe la contestarea unei decizii deja luate şi care nu au fost anexate iniţial cererii de finanţare.

S-a arătat şi că în urma reevaluării efectuate s-a constatat că doi dintre membrii Consiliului de administraţie au acelaşi nume şi acelaşi domiciliu, deşi în art.29 alin.(3) din Legea nr.566/2004 există o interdicţie privind componenţa Consiliului de administraţie şi că adeverinţa eliberată pentru a atesta apartenenţa reclamantului de Cooperativa Agricolă M. este anterioară cererii sale de aderare la această formă asociativă.

Au fost invocate prevederile Ordinului nr.28 din 31.01.2011 emis de Ministrul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, respectiv art.6 alin. (3), (4) şi (7), care dau posibilitatea reverificărilor când se constată erori, neconcordanţe sau aspecte care necesită clarificări sau reverificări privind statutul, punctajul sau alte elemente relevante, astfel că se apreciază că în mod eronat instanţa de fond a considerat că nu se poate face reverificarea şi evaluarea cererilor de finanţare după momentul emiterii notificării de selectare a proiectului în vederea încheierii contractului de finanţare, ci se poate face oricând reevaluarea şi reverificarea până la momentul încheierii contractului de finanţare.

Mai mult, în art.11 alin. (3) din Contractul de finanţare – Anexa 1, este prevăzută posibilitatea încetării valabilităţii

contractului în cazul în care autoritatea contractantă constată că cele declarate de beneficiar sunt neadevărate/ false/ incomplete/ expirate/ nu corespunde realităţii.

S-a solicitat admiterea recursului, modificarea în tot a sentinţei atacate în sensul constatării acţiunii reclamantului ca neîntemeiată.

3. Soluţia instanţei de recurs

După examinarea motivelor de recurs, a dispoziţiilor legale incidente în cauză, Înalta Curte va respinge recursul declarat pentru următoarele considerente:

Instanţa de fond a fost învestită cu acţiune în anularea actelor întocmite de A.P.D.R.P. prin care a fost modificat punctajul aferent criteriului de selecţie S4 în cadrul cererii de finanţare formulată de reclamantul Nicolăescu Virgil Marius P.F.

Iniţial, prin Notificarea nr.4295 din 9.12.2011, reclamantului i s-a comunicat că cererea sa de finanţare pentru Măsura 112 depusă la A.P.D.R.P. – Oficiul Judeţean Dolj este eligibilă şi a fost punctată cu 20 de puncte pentru criteriul S4 (solicitantul face parte dintr-o formă asociativă recunoscută conform legislaţiei în vigoare), iar prin Notificarea nr.670 din 7.02.2012 a fost invitat, după aprobarea cererii de finanţare, pentru semnarea contractului de finanţare.

Ulterior, reclamantului i-a fost expediată Notificarea nr.4617 din 15.03.2012 prin care i-a fost comunicat faptul că proiectul a fost declarat eligibil, dar punctajul acordat pentru criteriul S4 a fost 0 puncte.

Instanţa de fond a anulat ultima notificare pornind de la faptul că reevaluarea se poate face numai dacă există suspiciuni de fraudă, or, nu s-a stabilit că reclamantul a fraudat criteriul S4.

Criticile recurentei privind posibilitatea efectuării reverificărilor sunt fondate.

Conform prevederilor art.6 alin.7 din Ordinul nr.28 din 31.01.2011 emis de M.A.D.R. „Dacă în urma verificării la nivelul D.G.D.R. – AM PNDR, prin Secretariatul Comitetului de Selecţie a raportului de evaluare şi a analizei situaţiei centralizatoare a rezultatelor verificării prin eşantion la nivel central al Agenţiei pentru Plăţi şi Dezvoltare Rurală şi Pescuit sau D.S.P.P.D.R. se constată erori, neconcordanţe sau aspecte care necesită clarificări sau reverificări privind statutul, punctajul sau alte elemente relevante privind proiecte incluse în raportul de evaluare, la solicitarea directorului general al AM PNDR, APDRP/ DSPPDR va comunica, în scris, după caz, clarificările, corecţiile sau rezultatele reverificărilor care se impun, precum şi documentele justificative aferente”.

Acest text este cel care dă posibilitatea efectuării de reverificări, în principiu, dar dacă se face dovada existenţei unor erori, neconcordanţe sau aspecte care necesită clarificări ori, în cauză, s-a constatat că nu s-a făcut dovada unor asemenea elemente care să justifice reverificarea.

Însă, criticile recurentei privind incidenţa art.304 pct.9 şi 304^1 C.pr.civ. sunt nefondate.

Instanţa de fond a apreciat că aplicarea Notei interne nr.3570 din 14.02.2012, ce a fost dată pentru abordare unitară a criteriului de selecţie S4, în cazul reclamantului ar fi retroactivă.

În motivele de recurs nu au fost făcute referiri la această problemă a documentelor cerute pentru a face dovada îndeplinirii criteriului S4, care, susţine instanţa de fond, ar fi fost diferite în varianta Ghidului solicitantului din iulie 2011, când a fost depusă cererea reclamantului de finanţare şi varianţa din noiembrie 2011, ce a fost avută în

vedere de autoritatea recurentă pentru a justifica reducerea punctajului pentru criteriul S4, în urma reverificării, ceea ce ar duce la o aplicare retroactivă a Ghidului în varianta noiembrie 2011.

Referitor la aceste documente trebuie precizat că, în cazul reclamantului, nu sunt dovedite susţinerile din recurs potrivit cărora adeverinţa eliberată pentru a atesta apartenenţa acestuia la Cooperativa Agricolă M. este anterioară cererii sale de adresare la această formă asociativă.

La dosarul de fond a fost depusă cererea-adeziune la Cooperativa Agricolă M. formulată de reclamant la 22.06.2011, semnată de membrii Consiliului de administraţie şi de Preşedintele Cooperativei, iar adeverinţa care atesta că reclamantul este membru al acestei Cooperative are nr.79 din 22.06.2011, astfel că nu se poate spune că adeverinţa este anterioară cererii de adeziune, ambele fiind datate 22.06.2011.

Susţinerile recurentei legate de unele „semnături” pe cererile de adeziune sau o posibilă legătură de rudenie, deoarece s-a constatat că două persoane din consiliul de administraţie poartă acelaşi nume de familie, nu sunt probate cu documente şi, de aceea, nu pot justifica reducerea punctajului la criteriul S4.

Pe lângă toate aceste argumente, trebuie precizat şi faptul că la nivelul secţiei de contencios administrativ a Înaltei Curţi, pentru că s-a constatat existenţa unei practici neunitare în soluţionarea litigiilor cu acelaşi obiect, a fost adoptată o soluţie de principiu pentru unificarea soluţiilor contradictorii şi s-a stabilit că „verificarea ulterioară de către APDRP a cererii de finanţare, sub aspectul aceloraşi condiţii, în raport cu o versiune a Ghidului solicitantului care nu era în vigoare la data depunerii cererii este nelegală, întrucât încalcă principiul neretroactivităţii legii

civile şi întruneşte elementele unei executări abuzive a dreptului de apreciere, în sensul art.2 alin.(1) lit. n) din Legea nr.554/2004”.

Pentru a fi respectat principiul dreptului la un proces echitabil, principiu consacrat de art.6 din CEDO, se impune pronunţarea soluţiei în raport de soluţia de principiu adoptată pentru că, aşa cum CEDO a statuat că, între alte speţe şi *cauza Beian*, deşi divergenţele de jurisprudenţă constituie, prin natura lor, consecinţe inerente oricărui sistem juridic care se bazează pe jurisdicţii de fond, rolul unei jurisdicţii supreme este exact acela de a regla aceste contradicţii de jurisprudenţă şi să nu devină ea însăşi o sursă de insecuritate juridică, întrucât persistenţa în timp a unei practici judecătoreşti neunitare este în sine contară principiului securităţii raporturilor juridice, principiu consacrat de Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

De aceea, în baza art.312 C.pr.civ. raportat la art.20 din Legea nr.554/2004, a fost respins recursul declarat de A.P.D.R.P., ca nefondat.

ICCJ – Omisiunea Curţii Constituţionale de a se pronunţa asupra uneia dintre excepţiile invocate. Obligaţiile instanţei de

sesizare

Legislaţie relevantă:

Legea nr. 47/1992, art. 29

În situaţia în care, Curtea Constituţională învestită de către o instanţă de judecată cu soluţionarea mai multor excepţii de neconstituţionalitate – invocate în interiorul cadrului procesual reglementat de dispoziţiile art. 9 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 – pronunţându-se asupra acestora omite să soluţioneze una dintre ele, instanţa de sesizare are obligaţia să clarifice situaţia ivită şi să sesizeze din nou Curtea Constituţională pe acest aspect ori să ceară lămuriri. În caz contrar, hotărârea pronunţată este nelegală, judecătorul neputând dezlega cauza în lipsa soluţionării în întregime a excepţiilor de neconstituţionalitate.

Decizia nr. 978 din 27 februarie 2014

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Piteşti la 6 septembrie 2011 BC, CM, DG ş.a. au chemat în judecată Guvernul României, Casa Naţională de Pensii Publice Bucureşti, Casa de Pensii a Municipiului Bucureşti, Casa Judeţeană de Pensii Argeş, solicitând: anularea în tot a OUG nr.59/29 iunie 2011, privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art.1 lit.c)-h) din Legea nr.119/2010, inclusiv a anexelor acestea reprezentând metodologia de calcul privind revizuirea pensiilor; anularea tuturor deciziilor de pensionare având ca titulari reclamanţii persoane fizice, decizie emisă în aplicarea O.U.G. nr.59/2011, precum şi a oricărui act subsecvent emis în aplicarea ordonanţei de mai sus şi repunerea în plată a deciziilor de pensii emise în baza Legii nr.223/2007; anularea normelor privind punerea în aplicare a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/ 2011 sub nr.1670/13.07.2011; plata cheltuielilor de judecată.

Cererea a fost însoţită de excepţia de neconstituţionalitate a

O.U.G. nr.59/2011.

În motivarea acţiunii, reclamanţii au invocat teoria „dreptului câştigat” şi principiul neretroactivităţii legii în timp, arătându-se că drepturile la pensie stabilite anterior nu pot fi modificate printr-o lege ulterioară; art.1 lit.g) din Legea nr.119/2010 a impus recalcularea pensiilor ocupaţionale (de serviciu), ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviaţia civilă în care se încadrează şi reclamanţii.

S-a mai arătat că prin legea menţionată, pensiile de serviciu devin pensii pentru limita de vârstă conform Legii nr.19/2000, recalcularea având loc prin determinarea punctajului mediu anual şi a cuantumului fiecărei pensii, conform algoritmului prevăzut de Legea nr.19/2000.

În opinia reclamanţilor, o asemenea manieră de reducere a pensiilor echivalează cu exproprierea bunurilor reclamanţilor, procedeul culminând cu emiterea O.U.G. nr.59/2011, care dispune revizuirea din oficiu a pensiilor prevăzute la art.1 lit.c)-h) din Legea nr.119/2010.

Casa Naţională de Pensii Publice fostă C.N.P.A.S. a formulat întâmpinare solicitând anularea cererii ca netimbrată; invocând excepţia necompetenţei materiale a Curţii de Apel Piteşti în ce priveşte anularea deciziilor de pensie ale reclamanţilor; excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a C.N.P.P.; excepţia inadmisibilităţii în ce priveşte anularea în tot a O.U.G. nr.59/2011; excepţia inadmisibilităţii acţiunii privind anularea instrucţiunilor C.N.P.P. nr.1670/2011.

Guvernul României a formulat întâmpinare invocând excepţia inadmisibilităţii cererii de anulare a O.U.G. nr.59/2011; s-a invocat şi excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a Guvernului cu privire la capetele doi şi trei din cerere, relativ la anularea deciziilor de pensionare şi a

instrucţiunilor emise de C.N.P.P., deoarece nu este emitentul acestora.

Ministerul Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale a formulat cerere de intervenţie în interesul pârâţilor, solicitând respingerea cererii.

Se invocă excepţia inadmisibilităţii acţiunii, instanţele neputând anula un act normativ cu valoare de lege în temeiul art.9 din Legea contenciosului administrativ şi excepţia netimbrării acţiunii.

Prin Încheierea din 7 octombrie 2011, instanţa a disjuns capătul de cerere privind anularea deciziilor de pensionare, formarea unui nou dosar cu nr.1129/46/2011 şi a acordat termen pentru punerea în discuţie a admisibilităţii în principiu a cererii de intervenţie accesorie formulată de Ministerul Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale.

În faţa instanţei s-au invocat: excepţia de neconstituţionalitate a O.U.G. nr.59/29 iunie 2011 integral, privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art.1 lit.c)-h) din Legea nr.119/2010 şi anexelor acesteia; excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art.1 lit.g), art.2-4 şi art.5-12 din Legea nr.119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor; excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art.55 alin.1 lit.b), art.61 alin.1, art.30 alin.1, art.105 şi art.106 alin.3, coroborat cu art.149-151 din Legea nr.263/ 16 decembrie 2010 .

La 21 octombrie 2011, instanţa a admis în principiu cererea de intervenţie accesorie formulată de M.M.P.S., dispunând conceptarea în cauză a acesteia ca intervenient accesoriu în favoarea Guvernului României.

Prin încheierea din 21 octombrie 2011 Curtea de apel Piteşti, constatând îndeplinite condiţiile de sesizare a Curţii Constituţionale asupra excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor Legii nr.119/ 2010, a trimis excepţiile la

Curtea Constituţională, în temeiul art.29 din Legea nr.47/1992, pentru a analiza excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art.1 lit.g), art.2-4 şi art.5-12 din Legea nr.119/2010, a dispoziţiilor art.55 alin.1 lit.b), art.61 alin.1, art.30 alin.1, art.105 din Legea nr.263/2010 şi a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/2011 integral şi a respins cererea de sesizare a Curţii Constituţionale în privinţa art.106 alin.3, raportat la art.149-151 din Legea nr.263/2010.

Totodată a suspendat soluţionarea cauzei potrivit art.9 alin.2 teza finală din Legea nr.554/2004.

Prin Decizia nr.601/12 iunie 2012, Curtea Constituţională a respins ca neîntemeiate excepţiile invocate şi a restituit dosarul Curţii de Apel Piteşti.

Cauza a fost repusă pe rol pentru a se analiza capetele de cerere privind anularea normelor de punere în aplicare a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/2011 sub nr.1670/13.07.2011 şi a O.U.G. nr.59/2011.

Prin Sentinţa nr.342/F-CONT din 28 septembrie 2012, Curtea de Apel Piteşti a respins excepţiile lipsei calităţii procesuale pasive a Guvernului României şi a Casei Naţionale de Pensii Publice, pentru capetele 1 şi 3 din cerere; a respins, ca inadmisibilă, cererea formulată de reclamanţii BC, CM, DG ş.a., în contradictoriu cu pârâţii Guvernul României, Casa Naţională de Pensii Publice, Casa de Pensii a Municipiului Bucureşti şi Casa Judeţeană de Pensii Argeş, şi cu intervenientul accesoriu Ministerul Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale, de anulare a Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr.59/2011 şi de anulare a Normelor nr.1670/ 2011 emise de Casa Naţională de Pensii Publice.

În ceea ce priveşte excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a C.N.P.P., Curtea a constatat că aceasta este invocată generic în raport cu toate capetele de cerere formulată de reclamanţi, însă faţă de argumentele susţinute, s-a reţinut că

această excepţie vizează practic numai capătul de cerere privind anularea deciziilor de pensionare.

Faţă de disjungerea acestui capăt de cerere şi declinarea acestuia în favoarea Tribunalului Argeş prin încheierea din 7 octombrie 2011 şi sentinţa din aceeaşi dată, Curtea a constatat că soluţionarea excepţiei menţionate, este în căderea instanţei competente să soluţioneze cererea de anulare a deciziilor de pensionare.

În ceea ce priveşte capătul de cerere privind anularea normelor de punere în aplicare a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/2011, emise de Casa Naţională de Pensii Publice sub nr.1670/2011, Curtea a constatat că pârâta justifică cerinţa calităţii procesuale pasive, ca emitent al actului.

De asemenea, în privinţa excepţiei lipsei calităţii procesuale pasive a Guvernului, în raport cu anularea deciziilor de pensie, s-au reţinut aceleaşi argumente ca şi în cazul excepţiei lipsei calităţii procesuale pasive a C.N.P.P. iar asupra capătului 1 din cerere, s-a constatat că pârâtul are calitate procesuală pasivă, ca emitent al actului a cărui anulare se cere.

În privinţa excepţiei inadmisibilităţii capătului de cerere privind anularea în tot a Notei C.N.P.P. nr.1706/13.07.2011 s-au reţinut următoarele.

Instrucţiunile nr.1760/13 iulie 2011 se raportează la modul de aplicare a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/2011, fiind adresate tuturor caselor teritoriale de pensii, cărora li se indică în finalul actului administrativ luarea măsurilor ce se impun pentru respectarea termenelor de revizuire.

Instrucţiunile menţionate au ca scop lămurirea aplicării dispoziţiilor normative cu consecinţa modificării raporturilor juridice de pensie, stabilite anterior.

Curtea a reţinut că C.N.P.P. este autoritate publică în sensul

art.2 lit.c) teza I din Legea nr.554/2004, actele acesteia cu caracter individual sau normativ putând fi cenzurate în faţa instanţei de contencios administrativ, în condiţiile art.18 din lege.

Prin urmare, în sine, actul poate fi atacat în contencios administrativ, însă soluţia asupra anulării Notei C.N.P.P. nr.1760/ 13.07.2011, depinde de soluţia care se va pronunţa asupra excepţiei de neconstituţionalitate faţă de art.9 alin.3 din Legea nr.554/2004, urmând soarta acesteia.

În ceea ce priveşte anularea O.U.G. nr.59/2011, Curtea a constatat că trebuie să se pronunţe asupra excepţiei inadmisibilităţii cererii de anulare a O.U.G. nr.59/2011, invocată de C.N.P.P. de Guvernul României şi de intervenientul Ministerul Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale reţinând următoarele:

În cauză, primul capăt de cerere vizează anularea unei ordonanţe a Guvernului, care nu se regăseşte printre cererile enumerate la art. 9 alin.(5) din Legea nr. 554/2004.

Ca atare, instanţa de contencios administrativ nu poate anula o ordonanţă de urgenţă, astfel că, primul capăt de cerere apare inadmisibil.

În ceea ce priveşte cererea de anulare a normelor privind punerea în aplicare a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/2011, faţă de decizia Curţii Constituţionale şi de prevederile art.9 alin.3 teza a doua din Legea nr.554/2004, Curtea a constatat că normele de punere în aplicare a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/2011, nr.1670/13.07.2011, nu pot fi anulate.

În ceea priveşte faptul că prin Decizia nr.601/ 12.06.2012 Curtea Constituţională nu ar fi soluţionat excepţia de neconstituţionalitate a art.5-11 din Legea nr.119/2010, conform sesizării, Curtea a constatat că într-adevăr în dispozitivul deciziei nu s-au menţionat aceste texte, însă în considerente se arată că prin Decizia nr. 1481 din 8 noiembrie

2011, referitoare la excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor Legii nr.119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, a fost respinsă ca neîntemeiată excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art.1lit.g), art.2-4 şi art.12 din Legea nr.119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.

A concluzionat Curtea că, respingându-se excepţia de neconstituţionalitate prin decizia nr.601/ 12 iunie 2012 şi cererea de anulare a actelor subsecvente se respinge ca inadmisibilă, instanţa putând soluţiona fondul numai prin prisma unei decizii de admitere a excepţiei de neconstituţionalitate.

Împotriva sentinţei pronunţată de Curtea de Apel Bucureşti, reclamanţii au declarat recurs.

S-au invocat motivele de recurs prevăzute de art.304 pct.4, 5, 7, pct.9 teza a II-a şi art.304[1] Cod procedura civilă, cu referire numai la soluţia de respingere ca inadmisibile a capetelor unu şi trei de cerere, atacarea O.U.G. nr.59/2011 şi anularea Normelor nr.1670/2011 emise de Casa Naţională de Pensii Publice.

S-a arătat că în faţa instanţei de fond s-a invocat excepţia de neconstituţionalitate privind întreaga O.U.G. nr.59/2011, întreaga Lege nr.119/2010 şi unele prevederi ale Legii nr.263/2010.

Prin încheiere, instanţa de fond a admis cererea de sesizare a Curţii Constituţionale cu excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art.1 lit.g), art.2-4, art.5-12 din Legea nr.119/2010, art.55 alin.(1) lit.b), art.61 alin.(1), art.30 alin.(1), art.105 din Legea nr.263/ 2010 şi a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/2011.

La termenul de judecată din 28.09.2012, reclamanţii au invocat că prin Decizia Curţii Constituţionale nr.601/ 12.06.2012, nu

s-a analizat şi nu s-a pronunţat o decizie cu privire la excepţia de neconstituţionalitate a art.5-11 din Legea nr.119/2010.

Cu alte cuvinte, reclamanţii au invocat doar o soluţionare parţială a excepţiilor de neconstituţionalitate şi resesizarea Curţii Constituţionale.

Odată ce instanţa de fond s-a pronunţat cu privire la admisibilitatea excepţiilor de neconstituţionalitate, în lipsa unei decizii a Curţii Constituţionale, Curtea de Apel Piteşti nu putea să se pronunţe pe fondul pricinii, în caz contrar, substituindu-se atribuţiilor instanţei de contencios constituţional.

În subsidiar, recurenţii au considerat că punerea în aplicare a Legii nrr.119/2010 a echivalat cu o adevărată expropriere, ingerinţa statului este disproporţionată şi încalcă justul echilibru, în condiţiile în care nici prin dispoziţiile O.U.G. nr.59/2011 nu se prevăd despăgubiri în urma pierderii pensiilor de serviciu.

Prin întâmpinările depuse la dosar, intimaţii au solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Intimatul M.M.F.P.S. consideră şi că nu are calitate procesuală pasivă în litigiu, nefiind emitentul actelor atacate.

Intimata-pârâtă Casa Naţională de Pensii Publice a apreciat că a fost soluţionată în întregime excepţia de neconstituţionalitate a Legii nr.119/2000, inclusiv prevederile art.5-11 din acest act normativ.

Recursul este fondat

Prin încheierea de şedinţă din 21.10.2011, Curtea de Apel Piteşti a dispus sesizarea Curţii Constituţionale cu excepţiile de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art.1

lit.g), art.2-4, art.5-12 din Legea nr.119/2010, art.55 alin.(1) lit.b), art.61 alin.(1), art.105 din Legea nr.263/2010 şi a dispoziţiilor O.U.G. nr.59/2011 integral.

Prin Decizia Curţii Constituţionale nr.601/2011 s-a respins ca neîntemeiată excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art.1 lit.g), art.2-4, art.12 din Legea nr.119/2010, art.55 alin.(1) lit.b), art.61 alin.(1), art.30 alin.(1), art.105 din Legea nr.263/2010 şi ale O.U.G. nr.59/2011.

Curtea Constituţională nu a explicat motivul nepronunţării asupra excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art.5-11 din Legea nr.119/2010, deşi a fost sesizată în acest sens.

Prima instanţă avea obligaţia să clarifice împrejurarea ivită şi să sesizeze din nou Curtea Constituţională pe acest aspect ori să ceară lămuriri.

Având în vedere că obiectul acţiunii este întemeiat pe dispoziţiile art.9 din Legea nr.554/2004 modificată şi completată, judecătorul fondului nu putea să se pronunţe în mod legal şi să respingă acţiunea ca inadmisibilă în lipsa soluţionării în întregime a excepţiilor de neconstituţionalitate.

Faţă de acestea, constatând îndeplinite prevederile art.304 pct.5 Cod procedura civilă, în temeiul art.312 alin.(1) teza I şi alin.(3) Cod procedura civilă, coroborat cu art.20 alin.(3) din Legea nr.554/2004, recursul a fost admis iar sentinţa recurată a fost casată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeaşi instanţă.

ICCJ – Impozit pe profit. Caracter deductibil al cheltuielilor. Servicii prestate între firme aparținând aceluiași grup. Persoane afiliate. Sarcina probei

R O M Â N I A

ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE

SECŢIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

Decizia nr. 974/2014	Dosar nr. 9068/2/2009

Şedinţa de la 26 februarie 2014

Asupra recursului de faţă;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

1. Circumstanţele cauzei

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti, secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, reclamanta I.A.S.R. SRL, în contradictoriu cu pârâtele Agenţia Naţională de Administrare Fiscală şi Direcţia Generală a Finanţelor Publice Argeş, a solicitat anularea deciziei Direcţiei de soluţionare a contestaţiilor din 21 iulie 2009, Deciziei de impunere din 12 februarie 2009 emisă de Direcţia Generală a Finanţelor Publice Argeş – Administraţia Finanţelor Publice pentru Contribuabili Mijlocii – Activitatea de inspecţie fiscală şi a raportului de inspecţie fiscală din 12 februarie

2009 întocmit de Direcţia Generală a Finanţelor Publice Argeş – Administraţia Finanţelor Publice pentru Contribuabili Mijlocii – Serviciul Control Fiscal şi, pe cale de consecinţă, să se constate inexistenţa obligaţiilor fiscale suplimentare constatate, şi anume: 669.391 RON cu titlu de impozit pe profit şi, respectiv, 422.547 RON cu titlu de majorări de întârziere aferente impozitului pe profit.

În motivarea cererii, reclamanta a arătat că, potrivit art. 21 alin. (4) lit. m) din C. fisc., nu sunt deductibile cheltuielile cu serviciile de consultanţă, management sau alte prestări servicii în ipoteza în care contribuabilul nu poate justifica necesitatea prestării acestora şi nu există încheiat un contract.

Reclamanta a susţinut că, în speţă, au fost încheiate contracte pentru diferitele tipuri de servicii care au fost prestate în beneficiul societăţii şi, prin urmare, cheltuielile aferente acestora sunt deductibile.

Cu privire la redevenţele achitate pentru utilizarea logo-ului, reclamanta a arătat că sunt îndeplinite prevederile art. 21 alin. (1) din C. fisc. pentru determinarea profitului impozabil, potrivit cărora sunt considerate cheltuieli deductibile numai cheltuielile care presupun identificarea unui comportament similar în cazul unor entităţi independente, care nu aparţin aceluiaşi grup.

Reclamanta menţionează că redevenţele s-au achitat în baza contractului privind utilizarea anumitor elemente de proprietate intelectuală încheiat cu I.A.S. Franţa şi că organul fiscal confundă denumirea comercială a societăţii cu logo-ul acesteia. Cheltuielile în discuţie reprezintă cheltuieli aferente utilizării logo-ului, iar nu numelui companiei.

Referitor la celelalte cheltuieli (cu serviciile de consultanţă, reprezentare, IT, etc.) reclamanta a arătat, de

asemenea, că se impune recunoaşterea caracterului lor deductibil, fiind îndeplinite condiţiile legale.

Pârâta a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea acţiunii ca neîntemeiată, reiterând considerentele deciziei de soluţionare a contestaţiei administrative.

2. Hotărârea Curţii de Apel

Curtea de Apel Bucureşti, secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, prin Sentinţa nr. 7829 din 22 decembrie 2011, a admis acţiunea formulată de reclamanta I.A.S.R. SRL, în contradictoriu cu pârâtele Agenţia Naţională de Administrare Fiscală şi Direcţia Generală a Finanţelor Publice Argeş, a dispus anularea Deciziei din 21 iulie 2009, a Deciziei de impunere din 12 februarie 2009, emise de către Agenţia Naţională de Administrare Fiscală – Direcţia Generală a Finanţelor Publice Argeş şi a raportului de inspecţie fiscală din 12 februarie 2009 şi exonerarea reclamantei de plata sumelor stabilite prin aceste acte administrative.

Totodată, a obligat pe pârâte la plata sumei de 2.000 RON cu titlu de cheltuieli de judecată către reclamantă, constând în onorariu de expert.

Pentru a pronunţa această soluţie, instanţa de fond a constatat că analiza prezentei cauze vizează deductibilitatea unor servicii prestate între societăţi aparţinând aceluiaşi grup de firme.

Instanţa de fond a avut în vedere concluziile raportului de expertiză contabilă efectuat în cauză, care sunt în sensul că cheltuielile au la bază contracte de prestări servicii, respectiv contract de management, contract de reprezentare comercială, contract de utilizare a logo-ului, acordul de suportare în comun a unor cheltuieli de cercetare, perfectate cu societăţile din Franţa pentru reprezentare, asistenţă, consultanţă de specialitate, fără acest consult societatea neputând realiza implementarea tehnologiei producătorului de

componente pentru industria auto; aşa fiind, acestea reprezintă cheltuieli deductibile, fiind necesare optimizării producţiei, nefiind aplicabile prevederile art. 21 alin. (4) lit. m) din C. fisc.

În privinţa acestor cheltuieli, instanţa de fond a mai reţinut că reprezintă cheltuieli deductibile, întrucât sunt îndeplinite următoarele condiţii: (a) serviciile au fost efectiv prestate; (b) serviciile au fost prestate în baza unor contracte încheiate în acest sens; (c) serviciile au fost benefice reclamantei, au fost în conexiune directă cu activitatea derulată de aceasta şi au fost aferente obţinerii de venituri de către societate.

Referitor la redevenţele achitate pentru utilizarea logo-ului, pentru care s-a stabilit impozitul profit suplimentar în cuantum de 49.313 RON, instanţa de fond a constatat că sunt îndeplinite prevederile art. 21 alin. (1) din Legea nr. 573/2003.

De asemenea, instanţa de fond a avut în vedere faptul că obligaţia de licenţiere gratuită a logo-ului societăţii din Franţa către filiala sa din România nu se regăseşte în legislaţia aplicabilă şi, în plus, ar fi contrară principiilor de funcţionare ale unei pieţe libere şi, mai ales, scopului comercial al oricărei societăţi comerciale ale cărei acte valide presupun un beneficiu comercial, iar asociatul unic al societăţii este, la rândul lui, o societate comercială căreia nu îi pot fi impuse acte gratuite.

Cu privire la cheia de alocare de 0,5% din cifra de afaceri determinată conform dosarului preţurilor de transfer la nivel de grup şi conformă cu exigenţele fiscale aplicabile reclamantei, instanţa de fond a reţinut că procentul determinat în urma unor studii de piaţă tipice materiei a fost stabilit ca limită de referinţă a valorii serviciilor care ar putea fi facturate sau, mai clar, care ar trebui facturate în condiţii optime şi ia în calcul estimarea utilităţii derivate

a serviciilor la nivelul I.R.

În ceea ce priveşte serviciile financiare, de consultanţă în domeniul resurselor umane, de servicii de comunicare, achiziţii, IT, operaţiuni şi management, instanţa de fond a constatat îndeplinirea cumulativă a celor două condiţii de deductibilitate a acestor cheltuieli, respectiv serviciile au fost efectiv prestate şi a fost dovedită necesitatea acestora prin prisma activităţilor desfăşurate.

Astfel, contractul de asistenţă generală încheiat de către reclamantă cu I.A.S.M. Franţa a asigurat reclamantei I. în mod efectiv beneficiul unei întregi arii de servicii financiare, de consultanţă în domeniul resurselor umane, de servicii de comunicare, achiziţii, IT, operaţiuni şi management, servicii care au fost prestate în beneficiul I. şi care reprezintă platforma de bază pe care se dezvoltă orice entitate comercială care acţionează pe piaţa producătorilor de echipamente auto, aceste servicii având un caracter benefic pentru dezvoltarea reclamantei.

În cazul serviciilor de administrare şi conducere din interiorul grupului, instanţa de fond a apreciat că aceste cheltuieli sunt deductibile fiscal şi nu se încadrează în prevederile pct. 20 al art. 11 din Normele metodologice de aplicarea a Legii nr. 571/2003, întrucât în cuprinsul celor trei contracte sunt prevăzute o gamă de prestaţii mai largă decât serviciile de management şi consultanţă.

În concluzie, instanţa de fond a reţinut că auditul intern al reclamantei a confirmat greşeala contabilă iniţială şi a decis încadrarea corectă a cheltuielilor în cauză ca reprezentând cheltuieli deductibile din perspectiva impozitului pe profit, astfel că tratamentul provizoriu aplicat incorect asupra căruia s-a revenit în fapt nu produce prin el însuşi efecte fiscale definitive şi, în niciun caz, nu echivalează cu recunoaşterea nedeductibilităţii cheltuielilor în discuţie, astfel încât erorile de înregistrare în evidenţa contabilă nu

pot avea drept consecinţă pierderea dreptului de deducere.

3. Recursul declarat de către Agenţia Naţională de Administrare Fiscală

Împotriva sentinţei curţii de apel a formulat recurs în termen legal Agenţia Naţională de Administrare Fiscală, invocând motivul prevăzut de art. 304 pct. 9 C. proc. civ.

Recurenta combate hotărârea atacată sub următoarele aspecte:

· s-a reţinut greşit că dispoziţiile art. 48 din Normele metodologice de aplicare a C. fisc. date în interpretarea dispoziţiilor art. 21 alin. (4) lit. m) din Legea nr. 571/2003 privind C. fisc., adaugă la lege; organele fiscale nu au pus la îndoială existenţa contractelor de prestări servicii, ci au constatat lipsa documentelor justificative care să ateste că respectivele servicii au fost efectiv prestate în interesul societăţii contestatoare;

· în privinţa impozitului pe profit aferent cheltuielilor cu redevenţele achitate pentru utilizarea logo-ului nu s-a avut în vedere relaţia de afiliere existentă cu I.A.S. din Franţa şi nici prevederile art. 11 pct. 20 din H.G. nr. 1840/82004 pentru modificarea şi completarea H.G. nr. 44/2004; în raport de contractul din 17 mai 2004 nu s-a observat că obligaţia folosirii logo-ului “I.” a fost impusă de firma mamă; presupusul avantaj competitiv nu a existat, câtă vreme clienţii principali fac parte din grupul R. Franţa, la rândul său client principal al I.A.S. din Franţa;

· referitor la impozitul pe profit aferent cheltuielilor cu serviciile de consultanţă, management, cercetare-dezvoltare şi reprezentare comercială, nu s-a dovedit furnizarea efectivă, practică a acestora; contractele de prestări servicii nu precizează tarifele, termenele şi nici valoarea contractului, astfel că nu se pot face verificări punctuale; înscrisurile prezentate de societate nu sunt relevante, neîndeplinind cerinţele pct. 48 din H.G. nr. 44/2004;

· referitor la contractul de suportare în comun a unor cheltuieli, deşi s-au invocat prevederile pct. 7.24 şi 7.25 din Ghidul Organizaţiei pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică de preţuri de transfer pentru companii multinaţionale şi administraţii fiscale, nu s-a precizat modul de stabilire a valorii fiecărei prestaţii, considerând că este dificilă sau chiar imposibilă separarea acestora pe fiecare unitate membră a grupului;

· s-a considerat lipsit de semnificaţie comportamentul fiscal oscilant al contribuabilului în privinţa cheltuielilor cu serviciile de asistenţă generală, cercetare şi reprezentare comercială, deşi acesta era un argument în sprijinul concluziei organelor fiscale;

· a fost ignorată toată jurisprudenţa relevantă ataşată;

· obligarea sa la plata unor cheltuieli de judecată de 2.000 RON nu este justificată, nefiind în culpă procesuală.

4. Întâmpinarea Direcţiei Generale Regională a Finanţelor Publice Ploieşti

Această intimată, reprezentată de Administraţia Finanţelor Publice Argeş, a formulat întâmpinare la data de 6 februarie 2014, solicitând admiterea recursului Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală.

În dezvoltare, intimata a susţinut că se impune modificarea sentinţei atacate pentru că a fost dată cu aplicarea greşită a legii.

Reluând detaliat constatările organelor de inspecţie fiscală, intimata a punctat îndeosebi că dată fiind relaţia de afiliere existentă cu firma franceză, trebuie ţinut seama de prevederile art. 11 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 şi pct. 20 al art. 11 din H.G. nr. 44/2004, potrivit cărora se impune probarea prestării în fapt a serviciilor respective şi a necesităţii acestora, în scopul activităţii proprii a

contribuabilului.

5. Apărările intimatei I.A.S.R. SRL

Intimata I.A.S.R. SRL nu a formulat întâmpinare, ci şi-a prezentat apărările în cuprinsul notelor de şedinţă din 21 februarie 2014 şi concluziilor scrise din 24 februarie 2014, acte procedurale ample care structurează şi sistematizează corespunzător susţinerile acestei părţi de pe parcursul derulării litigiului fiscal.

Redând rezumativ punctul de vedere al intimatei-reclamante, Înalta Curte reţine că, potrivit acesteia, realitatea serviciilor prestate este atestată de mai multe documente.

Starea de fapt a fost corect stabilită de instanţa de fond, care a admis efectuarea în cauză a unei expertize fiscale, expertul analizând numărul extrem de mare de documente (foarte multe pe suport electronic) care au reflectat, în opinia intimatei, realitatea prestării serviciilor contestate, astfel încât cheltuielile aferente sunt deductibile fiscal.

Serviciile prestate între societăţi aparţinând aceluiaşi grup de firme i-au fost benefice, mai arată intimata, a crescut profitul în perioada de referinţă, fiind achiziţionate în considerarea faptului că structura sa internă nu îi permite asigurarea în regie proprie a acestui tip de servicii, pe care orice societate independentă le-ar contracta pentru derularea unei activităţi similare.

Recurenta nu a analizat cheile de alocare, nu a observat că grupul a acţionat în limitele trasate de propriul Dosar al preţurilor de transfer, în acord cu limitele din Liniile directoare ale Organizaţiei pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică, preluate şi adaptate de normele fiscale ale fiecărui stat membru astfel încât, mai arată intimata, costurile anumitor servicii prestate între societăţile aparţinând aceluiaşi grup sunt deductibile la nivelul societăţii beneficiare a acestor servicii.

Referitor la redevenţele achitate pentru utilizarea logo-ului, intimata susţine că organul fiscal confundă denumirea comercială a societăţii cu logo-ul acesteia şi porneşte de la premisa eronată că societăţii mamă i-ar incumba o obligaţie de licenţiere gratuită a logo-ului său către filiala sa din România. De asemenea, mai afirmă intimata, nu s-a ţinut seama de faptul că logo-ul a fost efectiv utilizat şi a generat beneficii comerciale, în condiţiile în care orice entitate independentă ar efectua cheltuieli pentru dezvoltarea şi/sau utilizarea unui logo propriu.

În privinţa diverselor servicii prestate de terţi în beneficiul societăţii, s-a arătat că recurenta a examinat superficial contractul de asistenţă generală prin care s-a asigurat controlatei române un întreg set servicii care i-au permis acesteia funcţionarea independentă pe piaţa din România, fiscul rezumându-se la a puncta că în acest contract nu sunt precizate tarifele aferente serviciilor, termenele şi valoarea contractului etc.

Intimata indică în susţinerea punctului său de vedere Hotărârea din 27 septembrie 2007, pronunţată în cauza C-146/05, Albert Collee c. Finanzamt Limburg an der Lahn, în sensul că organul fiscal are obligaţia de a da eficienţă stării de fapt fiscale reale.

6. Considerentele Înaltei Curţi asupra recursului

Examinând sentinţa atacată prin prisma criticilor recurentei, a susţinerilor din întâmpinare, a apărărilor din notele de şedinţă şi concluziile scrise, cât şi sub toate aspectele, în temeiul art. 304^1 C. proc. civ., Înalta Curte a ajuns la concluzia că recursul Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală este fondat, pentru argumentele expuse în continuare.

Intimata-reclamantă I.A.S.R. SRL a supus controlului de legalitate pe calea prevăzută de art. 218 alin. (2) din C. proc. fisc. Decizia nr. 264 din 21 iulie 2009 prin care

Agenţia Naţională de Administrare Fiscală – Direcţia Generală de Soluţionare a Contestaţiilor i-a respins ca neîntemeiată contestaţia formulată împotriva Deciziei de impunere din 12 februarie 2009 emisă de Direcţia Generală a Finanţelor Publice Argeş – Activitatea de Inspecţie Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii, pentru suma totală de 1.091.938 RON, reprezentând:

· 669.391 RON – impozit pe profit suplimentar;

· 422.547 RON – majorări de întârziere aferente.

Atât în etapa administrativă, cât şi în cea judiciară a litigiului criticile de nelegalitate s-au structurat pe două paliere, susţinându-se de societate că prevederile art. 21 alin. (4) lit. m) din C. fisc. au fost greşit aplicate de fisc, câtă vreme s-a făcut dovada existenţei contractelor în baza cărora s-au efectuat cheltuielile şi că structura de afaceri a unei multinaţionale presupune centralizarea anumitor servicii ale căror costuri au fost stabilite pe baza unor chei de alocare, conform recomandărilor Organizaţiei pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică.

În abordarea problematicii cu care a fost învestită, Curtea de apel a interpretat corect dispoziţiile art. 21 alin. (4) lit. m) din C. proc. fisc., în sensul că existenţa unor contracte reprezintă o condiţie necesară pentru recunoaşterea deductibilităţii cheltuielilor cu serviciile, nu însă şi suficientă, câtă vreme potrivit textului legal indicat şi normelor date în aplicare, contribuabilul trebuie să demonstreze, cumulativ, că serviciile au fost efectiv prestate, că au fost în conexiune directă cu activitatea societăţii, fiind aferente obţinerii de venituri de către aceasta.

Trecând apoi la aplicarea cadrului legal la situaţia de fapt fiscală, curtea de apel a ajuns la o concluzie care nu este împărtăşită de instanţa de control judiciar, pentru că nu ţine seama de valoarea probatorie a înscrisurilor depuse de

intimata-reclamantă, în contextul raportului de afiliere existent cu societatea I.A.S. din Franţa.

Referitor la cadrul normativ aplicabil

Reevaluând cauza pentru a răspunde la criticile recurentei Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, Înalta Curte porneşte de la premisa că, potrivit art. 65 alin. (1) din C. proc. fisc., contribuabilul are sarcina probei în dovedirea situaţiei de fapt fiscale, respectiv în dovedirea caracterului deductibil al cheltuielilor cu serviciile referitoare la:

· utilizarea logo-ului (sigla şi însemnele I.),

· asistenţă generală,

· cercetare-dezvoltare,

· reprezentare comercială

efectuate în perioada supusă inspecţiei fiscale: 1 ianuarie 2006 – 30 septembrie 2008.

Intimata-reclamantă este, din punctul de vedere al formei juridice, o persoană juridică română, societate cu răspundere limitată, având ca asociat unic societatea I.A.S. din Franţa.

Pentru a stabili dacă organele fiscale au procedat legal, trebuie clarificat dacă în analiza deductibilităţii unor cheltuieli cu serviciile prestate între societăţi aparţinând aceluiaşi grup de firme, trebuie să se acorde prevalenţă limitelor trasate de Dosarul preţurilor de transfer (al grupului) care se încadrează în Liniile directoare ale Organizaţiei pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică sau este necesar a se verifica prioritar îndeplinirea condiţiilor legale pentru recunoaşterea caracterului deductibil, chestiunea cheilor de alocare şi, implicit, a costurilor fiind subsecventă.

Înalta Curte consideră că a doua abordare se impune şi, ca

urmare, fiscul a procedat legal.

Dispoziţiile legale invocate de intimata-reclamantă în susţinerea punctului său de vedere au următorul cuprins:

Legea nr. 571/2003 privind C. fisc.:

Art. 11 alin. (1): “La stabilirea sumei unui impozit sau a unei taxe în înţelesul prezentului cod, autorităţile fiscale pot să nu ia în considerare o tranzacţie care nu are un scop economic sau pot reîncadra forma unei tranzacţii pentru a reflecta conţinutul economic al tranzacţiei.

alin. (2): În cadrul unei tranzacţii între persoane afiliate, autorităţile fiscale pot ajusta suma venitului sau a cheltuielii oricăreia dintre persoane, după cum este necesar, pentru a reflecta preţul de piaţă al bunurilor sau serviciilor furnizate în cadrul tranzacţiei. La stabilirea preţului de piaţă al tranzacţiilor între persoane afiliate se foloseşte cea mai adecvată dintre următoarele metode: ..

d) orice altă metodă recunoscută în liniile directoare privind preţurile de transfer emise de Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică.”

Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind C. fisc. aprobate prin H.G. nr. 44/2004:

Pct. 23. “La estimarea preţului de piaţă al tranzacţiilor se poate utiliza una dintre următoarele metode: ..

d) orice altă metodă recunoscută în liniile directoare privind preţurile de transfer emise de Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică”.

Pct. 30. “Metoda împărţirii profitului

Metoda împărţirii profitului se foloseşte atunci când tranzacţiile efectuate între persoane afiliate sunt interdependente astfel încât nu este posibilă identificarea

unor tranzacţii comparabile. Această metodă presupune estimarea profitului obţinut de persoanele afiliate în urma uneia sau mai multor tranzacţii şi împărţirea acestor profituri între persoanele afiliate, proporţional cu profitul care ar fi fost obţinut de către persoane independente, împărţirea profiturilor trebuie să se realizeze printr-o estimare adecvată a veniturilor realizate şi a costurilor suportate în urma uneia sau a mai multor tranzacţii de către fiecare persoană profiturile trebuie împărţite astfel încât să reflecte funcţiile efectuate, riscurile asumate şi activele folosite de către fiecare dintre părţi".

Prevederile legale citate pornesc de la premisa că, din raţiuni evidente, preţurile tranzacţiilor derulate între persoane afiliate se pot abate de la "preţul de piaţă" pe care l-ar plăti "persoane independente" şi trasează anumite repere obiective pentru organele fiscale.

Aceasta nu înseamnă însă că toate cheltuielile efectuate cu serviciile prestate în interiorul grupului sunt – de plano – deductibile în marja indicată şi nici că decizia managerială "este în mod cert opozabilă terţilor şi produce efectele fiscale ale unei cheltuieli efectuate în vederea realizării scopului societăţii", cum susţine intimata.

Orice contribuabil care optează pentru a considera deductibile anumite cheltuieli trebuie să demonstreze potrivit art. 21 alin. (1) din C. fisc. că acestea sunt "efectuate în scopul realizării de venituri impozabile". Totodată, potrivit alin. (4) lit. m) din acelaşi articol, "nu sunt deductibile .. cheltuielile cu serviciile de management, consultanţă, asistenţă sau alte prestări de servicii, pentru care contribuabilii nu pot justifica necesitatea prestării acestora în scopul activităţilor desfăşurate şi pentru care nu sunt încheiate contracte".

Cu alte cuvinte, agentul economic are libertate deplină în a achiziţiona orice servicii consideră că sunt oportune la un

moment dat, însă pentru că raportul juridic fiscal este un raport de drept public el se supune rigorilor reglementărilor citate şi, ca urmare, fiscul are dreptul de a aprecia dacă o anumită cheltuială este deductibilă sau nu.

În acest context, urmează a analiza dacă sumele înregistrate de societate ca deductibile fiscal au un astfel de caracter în raport de documentaţia justificativă aferentă prezentată.

Referitor la cheltuielile cu logo-ul I.

Contrar celor reţinute de Curtea de apel, Înalta Curte constată că nu s-a dovedit "necesitatea" acestei cheltuieli, câtă vreme nu se pune problema unui "avantaj competitiv pe piaţă", cea mai mare parte a producţiei fiind livrată către societăţile A.D. SA şi R.I.R. SRL, care fac parte din grupul R. Franţa, client principal al I.A.S. din Franţa. Mai mult, dată fiind specificitatea produselor vândute: sisteme de alimentare cu combustibil pentru gama de automobile create de grupul R., ideea unei promovări pe alte pieţe a acestora nu prezintă consistenţă.

De altfel, intervenirea contractului din 17 mai 2004 privind utilizarea denumirii şi logo-ului se justifică exclusiv prin finalitatea obţinerii redevenţei de 0,5% din cifra de afaceri a subsidiarei din România, pentru că acest element era deja înregistrat la Registrul Comerţului Argeş (conform certificatului de transcriere de menţiuni din 13 iunie 2001), fiind specificate culoarea, dimensiunea şi caracterele literelor.

Referitor la cheltuielile cu serviciile de asistenţă generală, cercetare şi reprezentare comercială

În privinţa acestor cheltuieli organele fiscale au reţinut că nu s-a probat "prestarea efectivă" a serviciilor respective iar instanţa fondului, preluând concluziile expertului contabil B.G., a conchis în sens contrar.

Înalta Curte reţine că potrivit pct. 48 din H.G. nr. 44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind C. fisc., aferent art. 21 alin. (4) lit. m) din C. fisc.:

“Pentru a deduce cheltuielile cu serviciile de management, consultanţă, asistenţă sau alte prestări de servicii trebuie să se îndeplinească cumulativ următoarele condiţii:

– serviciile trebuie să fie efectiv prestate, să fie executate în baza unui contract care să cuprindă date referitoare la prestatori, termene de execuţie, precizarea serviciilor prestate, precum şi tarifele percepute, respectiv valoarea totală a contractului, iar defalcarea cheltuielilor de această natură să se facă pe întreaga durata de desfăşurare a contractului sau pe durata realizării obiectului contractului; prestarea efectivă a serviciilor se justifică prin: situaţii de lucrări, procese-verbale de recepţie, rapoarte de lucru, studii de fezabilitate, de piaţă sau orice alte materiale corespunzătoare;

– contribuabilul trebuie să dovedească necesitatea efectuării cheltuielilor prin specificul activităţilor desfăşurate”.

În plus, la pct. 20 din aceleaşi Norme metodologice, aferent art. 11 din C. fisc. se arată că:

“În cazul serviciilor de administrare şi conducere din interiorul grupului se au în vedere următoarele:

a) între persoanele afiliate costurile de administrare, management, control, consultanţă sau funcţii similare sunt deduse la nivel central sau regional prin intermediul societăţii-mamă, în numele grupului ca un tot unitar. Nu poate fi cerută o remuneraţie pentru aceste activităţi, în măsura în care baza lor legală este relaţia juridică care guvernează forma de organizare a afacerilor sau orice alte norme care stabilesc legăturile dintre entităţi.

Cheltuielile de această natură pot fi deduse numai dacă astfel de entităţi furnizează în plus servicii persoanelor afiliate sau dacă în preţul bunurilor şi în valoarea tarifelor serviciilor furnizate se iau în considerare şi serviciile sau costurile administrative. Nu pot fi deduse costuri de asemenea natură de către o filială care foloseşte aceste servicii luând în considerare relaţia juridică dintre ele, numai pentru propriile condiţii, ţinând seama că nu ar fi folosit aceste servicii dacă ar fi fost o persoană independentă;

b) serviciile trebuie sa fie prestate în fapt. Simpla existenţă a serviciilor în cadrul unui grup nu este suficientă, deoarece, ca regulă generală, persoanele independente plătesc doar serviciile care au fost prestate în fapt".

Toate contractele de prestări servicii invocate de intimată au fost încheiate cu firma franceză, după cum urmează:

– contractul de asistenţă generală încheiat la Paris în data de 28 iunie 2001, serviciile urmând a fi prestate de firma I.A.S.M. aparţinătoare a grupului de firme "I.";

– acordul de suportare în comun a costurilor din 26 mai 2005, serviciile urmând a fi prestate de firma I.A.S.R. aparţinătoare a grupului de firme "I.";

– contractul de reprezentare comercială semnat la Paris în data de 14 mai 2004, serviciile urmând a fi prestate chiar de firma I.A.S.

Contrar celor reţinute de prima instanţă, Înalta Curte consideră că intimata-reclamantă nu a demonstrat printr-un probatoriu adecvat că serviciile care făceau obiectul contractelor menţionate au fost efectiv prestate.

Nu s-au prezentat situaţii de lucrări, procese-verbale de recepţie, studii de fezabilitate şi altele asemenea care să facă credibile susţinerile părţii. Este real că în contextul

specific analizat o abordare rigidă a acestei probleme ar putea părea excesivă, însă nici nu poate fi girat punctul de vedere al contribuabilului potrivit căruia documentele depuse conţinând: listă de mărci folosite în România, articole de presă, grafice privind influenţa diverşilor parametri asupra activităţii, informaţii extrase de pe internet, grafic de control al calităţii ş.a.m.d. demonstrează realitatea prestării serviciilor.

Pe aceeaşi linie, a abordării superficiale, se poziţionează şi expertul contabil care conchide în sensul că "anexele facturilor demonstrează efectivitatea serviciilor prestate" şi că "facturile au fost emise respectând prevederile privind formarea preţurilor de transfer", ataşând în justificarea opiniei sale contractele anterior menţionate, grafice, tabele, lista serviciilor, adică nici un document relevant.

De altfel, furnizarea faptică a serviciilor este greu de probat şi din cauza modului deficitar, generic, în care au fost redactate contractele de prestări servicii, nefiind prevăzuţi parametri obligatorii cum ar fi termenele de efectuare şi răspunderea contractuală.

Cât priveşte trimiterea pe care intimata o face la Hotărârea din 27 septembrie 2007 pronunţată de Curtea de Justiţie a Comunităţilor Europene în cauza C-146/05 Albert Collee c. Finanzamt Limburg an der Lahn, deşi aceasta este pronunţată în materia TVA iar situaţia de fapt din cauza de faţă este diferită, Înalta Curte reţine concluzia potrivit căreia "operaţiunile trebuie să fie impozitate luându-se în considerare caracteristicile lor obiective" care se degajă şi din considerentele ce preced.

Nu în ultimul rând, Înalta Curte remarcă inconsecvenţa comportamentului fiscal al intimatei care iniţial (la 30 iunie 2006 şi 30 septembrie 2006) a înregistrat drept cheltuieli deductibile toate cheltuielile cu serviciile de asistenţă generală, cercetare şi reprezentare comercială, schimbând

tratamentul fiscal la închiderea exerciţiului financiar 2006, la fel procedând şi cu cheltuielile efectuate în 2007, până la 30 septembrie 2008.

Conchizând în această privinţă, Înalta Curte constată că intimata-reclamantă nu a reuşit să răstoarne prezumţia de legalitate de care beneficiază actele administrativ fiscale atacate.

7. Temeiul legal al soluţiei instanţei de recurs

Pentru toate considerentele expuse la punctul anterior, în temeiul art. 20 din Legea nr. 554/2004 şi art. 312 alin. (1) – (3) din C. proc. civ. se va admite recursul Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală şi se va modifica sentinţa atacată, în sensul respingerii acţiunii I.A.S.R. SRL, ca nefondată.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Admite recursul declarat de Agenţia Naţională de Administrare Fiscală împotriva Sentinţei civile nr. 7829 din 22 noiembrie 2011 a Curţii de Apel Bucureşti, secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Modifică în tot sentinţa recurată, în sensul că:

Respinge acţiunea formulată de reclamanta I.A.S.R. SRL, în contradictoriu cu pârâtele Agenţia Naţională de Administrare Fiscală şi Direcţia Generală Regională a Finanţelor Publice Ploieşti, ca nefondată.

Irevocabilă.

Pronunţată, în şedinţă publică, astăzi 26 februarie 2014.